

EASO gyakorlati útmutató: A nemzetközi védelemre való jogosultság feltételei

EASO gyakorlati útmutatók sorozat

2018. április

Az alábbi információk esetleges felhasználásáért sem az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal, sem pedig az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal nevében eljáró más személy nem tehető felelőssé.

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2019

© Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal, 2019

A többszörözés a forrás feltüntetése esetén engedélyezett.

Azokat a fényképeket és más anyagokat, amelyek szerzői jogait az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal nem védi, a szerzői jog tulajdonosának előzetes engedélyével lehet csak felhasználni vagy többszörözni. Engedélyért közvetlenül a jogtulajdonosokhoz kell fordulni.

Print ISBN 978-92-9476-115-6 doi:10.2847/41891 BZ-02-18-902-HU-C
PDF ISBN 978-92-9476-152-1 doi:10.2847/3205 BZ-02-18-902-HU-N

EASO gyakorlati útmutató: A nemzetközi védelemre való jogosultság feltételei

EASO gyakorlati útmutatók sorozat

2018. április

Tartalomjegyzék

Rövidítések.....	5
Bevezetés a nemzetközi védelemre való jogosultság feltételeiről szóló gyakorlati útmutatóhoz	5
ELLENŐRZŐ LISTÁK.....	8
IRÁNYMUTATÁS.....	11
Általános elvek	12
Jogi keretek: Genfi egyezmény és a kvalifikációs irányelv.....	12
Egyéni körülmények	13
Döntéshozatali folyamat.....	13
„Származási országon kívül”: személyi és területi hatály	14
Harmadik ország állampolgára	14
Hontalan személyek.....	14
A származási ország meghatározásának jelentősége	16
A származási országon kívül.....	17
Menekült jogállás: Az üldöztetéstől való megalapozott félelem	18
Üldöztetés.....	18
1. A cselekmény az emberi jogok alábbi formák valamelyikében megnyilvánuló, kellően súlyos sérelmének minősül-e?	19
2. A cselekmény nem korlátozható emberi jog megsértésének vagy más alapvető emberi jog kellően súlyos megsértésének minősül-e?	21
3. A bánásmód tekinthető-e különféle olyan intézkedések halmozódásának, amelyeknek következményei a kérelmezőt hasonló módon érintenék?	22
Megalapozott félelem.....	22
Menekült jogállás: Üldöztetési okok.....	24
Faji okok	24
Vallás.....	24
Állampolgárság	25
Egy meghatározott társadalmi csoporthoz tartozás	25
Közös jellemző.....	26
Az elkülöníthető identitás észlelése	26
Politikai vélemény	27
Összefüggés/„okból”	28
Kiegészítő védelem	29
Tényleges veszély.....	29
Súlyos sérelem.....	29
Halálbüntetés kiszabása vagy végrehajtása	29
Kínzás, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés	30
Kínzás	31
Embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés	31
Nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében polgári személy életének vagy sértetlenségének súlyos és egyedi fenyegetettsége	32
Nemzetközi vagy belföldi fegyveres konfliktus	32
Polgári személy	33
Megkülönböztetés nélküli erőszak	33
Súlyos és egyedi fenyegetettség.....	34
Élet vagy testi épség	35
Összefüggés (okból).....	35

Sur place nemzetközi védelem szükségessége	36
Az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem forrásai	37
Védelem a származási országban	38
A védelem forrásai	38
A védelem minősége.....	40
Hatékonyság	40
Maradandó jelleg	40
Hozzáférhetőség.....	40
Belföldi védelem lehetősége	41
Biztonságosság a származási ország egy részében	41
A származási ország egy részére való belépés	42
A származási ország valamely részében a kérelmező letelepedésének észszerűsége	42
A származási ország által biztosított védelem igénybevételére való hajlandóság hiánya	50
FOLYAMATÁBRÁK	52
SZAKIRODALOM	53
Hasznos linkek.....	53
Egyéb források	53
Jogi hivatkozások és a releváns ítélkezési gyakorlat	53
Általános elvek.....	54
Személyi és területi hatály	54
Menekült jogállás: az üldöztetéstől való megalapozott félelem.....	55
Üldöztetési okok: faji okok.....	56
Üldöztetési okok: vallási okok.....	56
Üldöztetési okok: nemzetiség	56
Üldöztetési okok: egy meghatározott társadalmi csoporthoz tartozás.....	56
Üldöztetési okok: politikai meggyőződés	57
Összefüggés (okból)	57
Kiegészítő védelem: súlyos sérelem tényleges veszélye.....	57
Kiegészítő védelem: halálbüntetés kiszabása vagy végrehajtása	58
Kiegészítő védelem: kínzás, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés.....	58

Rövidítések

APD – A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv

EJEB - Az Emberi Jogok Európai Bírósága

EJEE – Az Emberi Jogok Európai Egyezménye

EUB – Az Európai Unió Bírósága

GE – A menekültek jogállására vonatkozó 1951. évi genfi egyezmény és 1967. évi jegyzőkönyv

kvalifikációs irányelv - A harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv

NB – Nemzetközi Bíróság

Bevezetés a nemzetközi védelemre való jogosultság feltételeiről szóló gyakorlati útmutatóhoz

Miért készült ez a gyakorlati útmutató? Az „EASO gyakorlati útmutató: A nemzetközi védelemre való jogosultság feltételei” arra szolgál, hogy gyakorlati eszközként segítse az Európai Unióban és azon kívül dolgozó, vizsgálatot végző tisztviselők napi munkáját.

A gyakorlati útmutató célja, hogy segítse az egyes nemzetközi védelem iránti kérelmek egyedi, objektív és pártatlan, a nemzetközi védelem jogosultjának meghatározása céljából azonos jogi kritériumok és közös előírások alkalmazásával történő vizsgálatát.

A jelen útmutató az 1951. évi Genfi Egyezmény és a kvalifikációs irányelv (a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv) jogi előírásából indul ki. Az útmutató ennél egy lépéssel tovább megy, és az említett jogi előírásokra vonatkozóan iránymutatást ad a gyakorlati szakembereknek.

Mire terjed ki ez a gyakorlati útmutató? A jelen útmutató középpontjában a nemzetközi védelemre, ezen belül a menekült jogállásra és kiegészítő védelemre jogosult személyek állnak. A „kvalifikáció” kifejezés alkalmazása a kvalifikációs irányelvben használt terminológiával való összhang biztosítása érdekében előnyösebb. Ezt a kifejezést a más releváns EASO dokumentumokban használt „jogosultság” és „befogadás” kifejezésekkel egyenértékűnek tekintik.

Bár az útmutató a kvalifikációs rendeletről szóló javaslattal kapcsolatos tárgyalásokkal egyidejűleg született, e dokumentum tartalma a jelenleg hatályos kvalifikációs irányelven alapul, és annak rendelkezéseire utal. Az olvasónak azt mindig a hatályos jogi eszköz vonatkozó rendelkezéseivel összhangban, azok ismeretében kell értelmeznie.

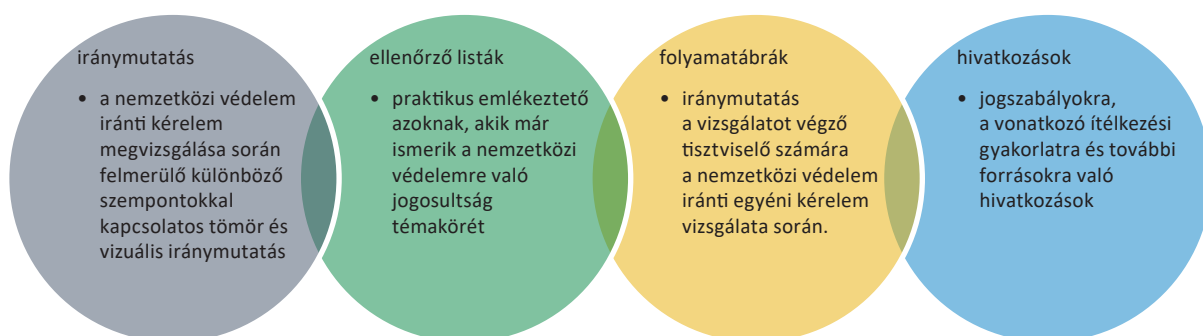
Az útmutató a nemzetközi védelemre való jogosultság jogi követelményeit vizsgálja, következésképp a tényállás elemzésének és értékelésének kérdéseit nem érinti. Az e kérdésekkel kapcsolatos iránymutatást az olvasó az „EASO gyakorlati útmutató: Személyes meghallgatás”, különösen pedig az „EASO gyakorlati útmutató: Bizonyítékok értékelése” című dokumentumban találhatja.

Emellett a nemzetközi védelemre nem jogosult személyek kizárásának kérdésével sem foglalkozik a jelen gyakorlati útmutató. E tekintetben iránymutatás az „EASO gyakorlati útmutató: Kizárás” című dokumentumban található. A jelen útmutató a Genfi Egyezmény 1D. cikkében és a kvalifikációs irányelv 12. cikkének (1) bekezdésében szereplő kizáró okkal és menekült jogállás védelmével sem foglalkozik részletesen.

Kinek ajánlott e gyakorlati útmutató használata? Ez az útmutató elsősorban az eljáró nemzeti hatóságoknál az ügyben vizsgálatot végző tisztviselőknek, a meghallgatást végző személyeknek és döntéshozóknak szól. Emellett az útmutató hasznos eszközként szolgálhat a szakpolitikai döntéshozók, a minőségügyi tisztviselők és jogi tanácsadók, valamint minden, az EU-val összefüggésben a nemzetközi védelemre való jogosultság témakörében érdekelt személy számára.

A gyakorlati útmutató célja, hogy kielégítse az eltérő mértékű tapasztalattal rendelkező, az ügyben vizsgálatot végző tisztviselők, vagyis az új és a többéves tapasztalattal rendelkező tisztviselők igényeit is. Az útmutató egyes részei és tartalma a felhasználó szükségleteitől függően eltérő módon használhatók fel.

Hogyan kell használni ezt a gyakorlati útmutatót? A gyakorlati útmutató felépítése négy szintű, amely szintek külön-külön vagy egymáshoz kapcsolódóan is használhatók.

A jelen gyakorlati útmutató – amellett, hogy strukturált iránymutatást ad – önértékelési eszköznek is tekinthető. Az útmutató a minőség felülvizsgálatára és/vagy tanácsadásra szolgáló eszközként is alkalmazható.

Hogyan készült ez a gyakorlati útmutató? Az útmutatót az EU+ országok szakértői hozták létre az Európai Bizottság segítségével, valamint az ENSZ menekültügyi főbiztosának értékes hozzájárulásával. Az útmutató kidolgozását az EASO segítette elő és koordinálta. Az útmutató tartalmát a véglegesítése előtt valamennyi EU+ országgal egyeztetették.

Hogyan kapcsolódik ez a gyakorlati útmutató a nemzeti jogszabályokhoz és gyakorlathoz? Ez az útmutató a nem kötelező erejű konvergencia eszköze, amely tükrözi a közös előírásokat, ugyanakkor helyet biztosít a nemzeti szintű eltérések számára is a jogszabályok, az iránymutatások és a gyakorlat tekintetében.

Az egyes nemzeti hatóságok a gyakorlati útmutatóban kijelölt helyeken megadhatják a vonatkozó jogszabályokat és iránymutatásait, hogy a vizsgálatot végző tisztviselők egy forrásból kapjanak teljes körű eligazítást a nemzetközi védelemre való jogosultság feltételeivel kapcsolatban.

Hogyan kapcsolódik ez a gyakorlati útmutató az EASO többi segédanyagához? Az EASO feladata, hogy többek között közös képzéssel, közös minőségüggyel és a származási országra vonatkozó közös információkkal támogassa a tagállamokat. Az „EASO Gyakorlati útmutató: A nemzetközi védelemre való jogosultság” az összes EASO támogatási eszközhöz hasonlóan a közös európai menekültügyi rendszer (KEMR) előírásain alapul. Az útmutató ugyanebbe a keretbe illeszkedik, és azt az egyéb, rendelkezésre álló EASO-segédanyagok kiegészítésének kell tekinteni. Elsődleges szempont volt, hogy az útmutató összhangban legyen az említett segédanyagokkal, különösen az EASO befogadási és haladó szintű befogadási tárgyú, szorosan kapcsolódó képzési moduljával. [A nemzetközi védelemre való jogosultság \(2011/95/EU irányelv\) – Igazságügyi elemzés \(Az EASO megbízásából a IARLJ-Europe gondozásában készült\)](#) az említett eszköz kidolgozása során szintén értékes forrást jelentett.

Ez a gyakorlati útmutató az EASO minőségi mátrix eljárásában született meg és azt más hozzáférhető gyakorlati eszközökkel együtt kell használni: <https://www.easo.europa.eu/practical-tools>

ELLENŐRZŐ LISTÁK

- ▶ *praktikus emlékeztető azoknak, akik már ismerik a nemzetközi védelemre való jogosultság témakörét*
- ▶ *az adott témával kapcsolatban további iránymutatást a hiperlinkek használatával érhet el*

Általános elvek

- Alkalmazza a jogi előírásokat az elfogadott lényeges tényállásra és a kockázatelemzés eredményeire.
- Emlékezzen rá, hogy először mindig a menekült jogállásra való jogosultságot kell megvizsgálni.
- Emlékezzen arra, hogy a védelem szükségessége *sur place* is felmerülhet.
- Az egyes ügyeket egyedileg, objektíven és pártatlanul vizsgálja meg.

„Származási országán kívül”: személyi és területi hatály

- Határozza meg a kérelmező állampolgársága vagy korábbi tartózkodási helye szerinti országot.

Menekült jogállás: Az üldöztetéstől való megalapozott félelem**Üldöztetés**

Vizsgálja meg, hogy az adott bánásmód az alábbiak figyelembevételével üldöztetésnek minősül-e:

- Az a cselekmény, amelytől a kérelmező tart, az emberi jogok olyan, kellően súlyos megsértésének minősül-e, amely többek között a kvalifikációs irányelv 9. cikkének (2) bekezdésében említett formát ölt?
- A cselekmény nem korlátozható emberi jog megsértésének vagy más alapvető emberi jog kellően súlyos megsértésének minősül-e?
- A bánásmód tekinthető-e különféle olyan intézkedések halmozódásának, amelyeknek következményei a kérelmezőt hasonló módon érintenék?

Megalapozott félelem

- Vizsgálja meg, hogy a kérelmező félelme megalapozott-e:
 - Vegyen figyelembe minden elfogadott lényeges tényt és állapítsa meg, hogy a múltban volt-e üldöztetés vagy fennállt-e arra vonatkozó fenyegetés.
 - A nemzeti gyakorlattól függően vizsgálja meg, hogy a múltbéli üldöztetés annyira kegyetlen volt-e, hogy noha a sérelem nem ismétlődik meg, folyamatosnak tekinthető.
 - Vizsgálja meg, hogy a „megalapozott (félelem)” megállapításához szükséges mérték (észszerű valószínűség) teljesül-e.

Menekült jogállás: Üldöztetési okok

Vizsgálja meg, hogy az üldöztetés, amelytől tart a kérelmező, az alábbi (tényleges vagy állítólagos) indokok valamelyikéhez kapcsolódik-e:

☐ faji okok	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bőrszín ▪ származás ▪ egy meghatározott etnikai csoporthoz tartozás
☐ vallás	<ul style="list-style-type: none"> ▪ teista, nem teista és ateista meggyőződés ▪ magánjellegű, illetve nyilvános vallási szertartásokon akár egyedül, akár másokkal való részvétel, illetve az ilyen szertartásokon történő részvételtől való tartózkodás ▪ más vallásos jellegű tevékenységekben vagy véleménynyilvánításban való részvétel vagy attól való tartózkodás ▪ bármilyen vallásos hiten alapuló, illetve e hit által megkövetelt személyes vagy közösségi magatartásformában való részvétel vagy attól való tartózkodás
☐ nemzetiség	<ul style="list-style-type: none"> ▪ állampolgárság vagy annak hiánya ▪ kulturális identitás ▪ etnikai identitás ▪ nyelvi identitás ▪ közös földrajzi vagy politikai származás ▪ egy másik állam lakosságához fűződő viszony

Menekült jogállás: Üldöztetési okok

☐ egy meghatározott társadalmi csoporthoz tartozás	<ul style="list-style-type: none"> ▪ közös jellemzővel rendelkezik vagy közös jellemzővel rendelkezőnek tekinthető, valamint ▪ elkülöníthető identitással rendelkezik vagy elkülönült identitással rendelkezőnek tekinthető
☐ politikai meggyőződés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a kérelmező egy olyan ügyben, amely a potenciális üldözőt, annak politikáját vagy eljárását érinti, meghatározott véleményt, gondolatokat vagy meggyőződést képvisel, függetlenül attól, hogy a kérelmező az adott vélemény, gondolatok vagy meggyőződés alapján cselekedett-e
☐ Győződjön meg arról, hogy van-e összefüggés a (tényleges vagy állítólagos) jellemző és az üldöztetés között, amelytől tart a kérelmező.	

Kiegészítő védelem

Tényleges veszély

- Vegyen figyelembe minden elfogadott lényeges tényt és állapítsa meg, hogy a múltban volt-e sérelem vagy fennállt-e arra vonatkozó fenyegetés.
- A nemzeti gyakorlattól függően vizsgálja meg, hogy a múltbéli sérelem annyira kegyetlen volt-e, hogy noha a sérelem nem ismétlődik meg, folyamatosnak tekinthető.
- Vizsgálja meg, hogy a „tényleges veszély” megállapításához szükséges mérték (észszerű valószínűség) teljesül-e.

Súlyos sérelem

Vizsgálja meg, hogy fennáll-e az alábbiak tényleges veszélye:

- halálbüntetés kiszabása vagy végrehajtása
- kínzás vagy embertelen, illetve megalázó bánásmód vagy büntetés alkalmazása a kérelmezővel szemben a származási országban
- nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében polgári személy életének vagy sértetlenségének súlyos és egyedi fenyegetettsége

Az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem forrásai

- Határozza meg az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem forrását.

Védelem a származási országban

A védelem forrásai

- Vizsgálja meg, hogy ki lehet a védelem forrása:
 - az állam
 - az államot, illetve az államterület egy jelentős részét ellenőrzésük alatt tartó pártok vagy szervezetek, ideértve a nemzetközi szervezeteket is

Állapítsa meg, hogy a védelem forrása:

- **képes-e** olyan védelmet nyújtani, amely:
 - hatékony
 - maradandó jellegű
 - hozzáférhető
- **hajlandó-e** ezt a védelmet biztosítani a kérelmező javára

Belföldi védelem lehetősége

- Vizsgálja meg, hogy a származási országnak van-e olyan konkrét része, ahol a kérelmező üldöztetéstől való megalapozott félelme nem áll fenn és nincs arra vonatkozó tényleges veszély, hogy a kérelmező súlyos sérelmet szenved, illetve az üldöztetéssel és súlyos sérelemmel szemben védelmet kaphat.
 - Vizsgálja meg, hogy az ország ezen része:
 - biztonságos
 - hozzáférhető
 - észszerű-e, hogy a kérelmező ott letelepedjen

IRÁNYMUTATÁS

- ▶ *a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálása során felmerülő különböző szempontokkal kapcsolatos tömör és vizuális iránymutatás*
- ▶ *a kitölthető részeket használja a nemzeti jogszabályokra, iránymutatásokra és gyakorlatra vonatkozó utalások feltüntetésére*

Általános elvek [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

Jogi keretek: Genfi egyezmény és a kvalifikációs irányelv

Ki kell emelni, hogy a nemzetközi védelem kizárólag akkor jöhet szóba, ha a származási ország semmilyen védelmet nem biztosít, vagyis a nemzetközi védelem a belföldi védelmet helyettesíti.

A nemzetközi védelem területén – különösen a menekült jogállással és a visszaküldés tilalmának elvével kapcsolatban – a két fő nemzetközi jogi eszköz a menekültek jogállására vonatkozó 1951. évi genfi egyezmény és az ahhoz tartozó 1967. évi jegyzőkönyv. Ezt követően a kvalifikációs irányelv elfogadása révén az EU-ban a védelem új formája, a kiegészítő védelem került bevezetésre. A kvalifikációs irányelv rögzíti a kiegészítő védelemre való jogosultság jogi kritériumait és tovább részletezi a menekült jogállás kritériumait. Ami ez utóbbiakat illeti, a kvalifikációs irányelv rendelkezései a genfi egyezmény teljes és mindenre kiterjedő alkalmazásán alapulnak.

A kvalifikációs irányelv alapján a menekült jogállás és kiegészítő védelem alatt az alábbiak értendők:

„menekült”:

harmadik ország olyan állampolgára, vagy olyan hontalan személy, aki faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozása, politikai meggyőződése avagy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása miatti üldöztetéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül vagy korábbi szokásos tartózkodási helyén kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldöztetéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni; vagy korábbi szokásos tartózkodási helyén kívül tartózkodva nem tud, illetve nem hajlandó visszatérni oda, és akire a 12. cikk (kizárás) nem vonatkozik

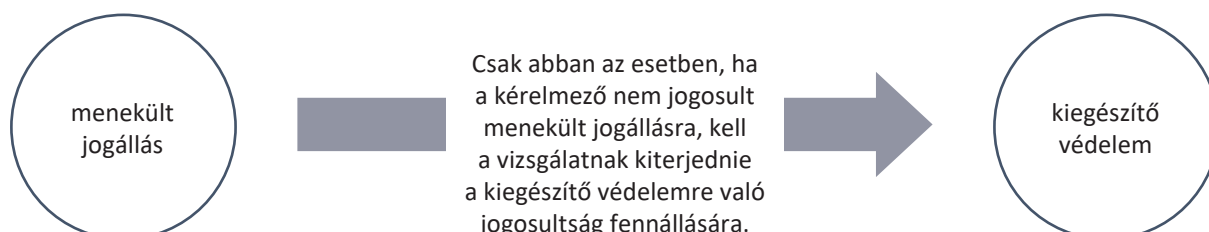
- a kvalifikációs irányelv 2. cikkének d) pontja

„kiegészítő védelemre jogosult személy”:

olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy, aki nem minősül menekültnek, de akivel kapcsolatban megalapozott okokból azt kell feltételezni, hogy származási országába, illetőleg hontalan személy esetében a korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti országba való visszatérése esetén a 15. cikk szerinti súlyos sérelem (halálbüntetés kiszabása vagy végrehajtása; kínzás vagy embertelen, illetve megalázó bánásmód vagy büntetés alkalmazása a kérelmezővel szemben a származási országban; nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében polgári személy életének vagy testi épségének súlyos és egyedi fenyegetettsége) elszenvédése tényleges veszélyének lenne kitéve; valamint akire a 17. cikk (1) és (2) bekezdése nem vonatkozik, és nem tudja vagy az ilyen veszélytől való félelmében nem kívánja ezen ország védelmét igénybe venni

- A kvalifikációs irányelv 2. cikkének f) pontja

Először mindig a menekült jogállásra való jogosultságot kell megvizsgálni. [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

Egyéni körülmények [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

Kvalifikációs irányelv
4. cikk

A nemzetközi védelem iránti kérelmeket mindig meg kell vizsgálni, és azokat egyedileg, objektíven és pártatlanul kell elbírálni.

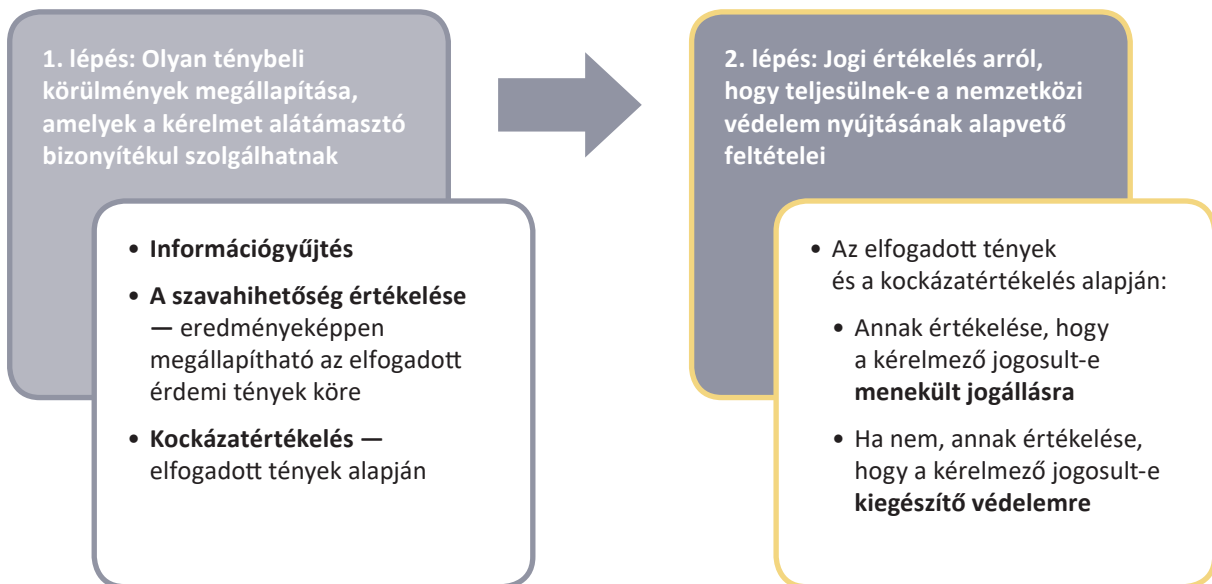
A nemzetközi védelem iránti kérelem értékelése egyedi alapon, a következők figyelembevételével történik:

- valamennyi lényeges tény, ahogyan azok a kérelem elbírálásának időpontjában a származási országhoz kapcsolódnak;
- azok a cselekmények és fenyegetések, amelyeknek a kérelmező ki volt vagy ki lehetne téve;
- a kérelmező egyéni helyzete, beleértve olyan tényezőket is, mint a háttér, nem és az életkor;
- hogy a kérelmező hozzáfér-e és elérhető-e számára védelem a származási országban.

A védelem szükségességét először a származási országban a kérelmező térsége vonatkozásában kell megvizsgálni. A származási országon belül a kérelmező térsége annak alapján állapítható meg, hogy az adott ország szóban forgó térségéhez a kérelmezőt milyen szoros kapcsolat fűzi. A kérelmező térsége lehet az a hely, ahol született vagy felnőtt, vagy más olyan hely, ahol a kérelmező letelepedett és élt, így ahhoz szoros kapcsolat fűzi.

Döntéshozatali folyamat [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

A döntéshozatali folyamat két lépcsőből áll: a bizonyítékok értékelése (a tényállás megállapítása) és a jogi értékelés (jogalkalmazás). A ténybeli körülmények megállapítását követően (lásd: [EASO gyakorlati útmutató: Bizonyítékok értékelése](#)), az ügy vizsgálatát végző tisztviselőnek értékelnie kell, hogy a nemzetközi védelemre való jogosultságnak a kvalifikációs irányelvben rögzített érdemi feltételei teljesülnek-e. Ez a gyakorlati útmutató a második lépéssel foglalkozik:

A döntéshozatal szakaszai, az EUB M.M. ítéletével (C-277/11. sz. ügy) összhangban

Az **1. lépés** végén egyértelműnek kell lennie, hogy mely releváns tények fogadhatók el (szavahihetőség értékelése); majd ezek alapján mennyire valószínű, hogy a kérelmezőt olyan bánásmód éri, amely üldöztetésnek vagy súlyos sérelemnek minősülhet (kockázat felmérése).

A **2. lépésben** az ügy vizsgálatát végző tisztviselőnek az elfogadott releváns tények, valamint a kockázat felméréseinek eredménye alapján kell alkalmaznia a vonatkozó jogi rendelkezéseket a jelen útmutatóban kifejtettek szerint.

„Származási országon kívül”: személyi és területi hatály [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

személyi hatály

- A „menekült” és „kiegészítő védelemre jogosult személy” fogalmak meghatározása szerint a kvalifikációs irányelv személyi hatálya **harmadik országok állampolgáira vagy hontalan személyekre** korlátozódik.

területi hatály

- „Származási ország”: az állampolgárság szerinti ország vagy országok, illetve hontalan személyek esetében a korábbi szokásos tartózkodási hely szerinti ország. A személynek **a származási országon kívül** kell tartózkodnia.

Harmadik ország állampolgára

A „harmadik ország állampolgára” történő utalásból az következik, hogy az EU tagállamok állampolgárai nem tartoznak a kvalifikációs irányelv személyi hatálya alá.

Egyértelműnek kell lennie, hogy minden személy jogosult nemzetközi védelmet kérni. Az EU működéséről szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változatának részét képező, az Európai Unió tagállamának állampolgárai számára nyújtott menedéjogról szóló (24.) jegyzőkönyvvel összhangban azonban: *„Tekintettel az Európai Unió tagállamai által az alapvető jogokra és szabadságokra vonatkozóan nyújtott védelem szintjére, a tagállamokat egymás vonatkozásában a menedékjogi ügyekkel összefüggő valamennyi jogi és gyakorlati célból biztonságos származási országoknak kell tekinteni.”*

Konkrét megfontolások

Az EU tagállamok állampolgárai által előterjesztett kérelmek vizsgálata: Noha ez ritkán merül fel a gyakorlatban, a jegyzőkönyv értelmében az EU tagállamok állampolgárai által benyújtott kérelmet „egy másik tagállam” meghatározott feltételek esetén *„veheti figyelembe, illetve nyilváníthatja az eljárás lefolytatásához elfogadhatónak”*. A teljes szöveg elérhető [itt](#).

Korábban egy másik EU tagállamban szokásos tartózkodási hellyel rendelkező hontalan személyek: Megjegyzendő, hogy egy EU tagállamban (korábban) szokásos tartózkodási hellyel rendelkező hontalan személyekre a 24. jegyzőkönyv hatálya kifejezetten nem terjed ki.

Hontalan személyek

A menekültek jogállására vonatkozó egyezményben foglalt meghatározás szerint „hontalan személy” *„olyan személy akit saját joga szerint egyetlen állam sem ismer el állampolgárának”*. A hontalanság megállapítására irányadó alapelvek a nemzetközi jogból erednek.

A kvalifikációs irányelvvel összhangban a hontalan személyeknek biztosított védelem megegyezik a harmadik országok állampolgárainak biztosított védelemmel.

Konkrét megfontolások

Lényeges lehet figyelembe venni a **genfi egyezmény 1D. cikkét és a kvalifikációs irányelv 12. cikkének (1) bekezdését**, amelyek nem az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosságának, hanem az Egyesült Nemzetek valamely más szervének vagy ügynökségének védelmére vagy támogatására vonatkoznak.

Amennyiben e védelem vagy támogatás bármely okból anélkül szűnt meg, hogy e személyek helyzetét az Egyesült Nemzetek Közgyűlésének megfelelő határozataival összhangban véglegesen rendezték volna, e személyeket *ipso facto* megilletik a kvalifikációs irányelv által biztosított ellátások.

Egyes jogrendszerekben a magánszemélyek kizárólag a hontalanságuk ténye alapján kaphatnak védelmet.

Nemzeti jogszabályok és gyakorlat

A származási ország meghatározásának jelentősége [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

Az állampolgárság szerinti állam vagy a korábbi szokásos tartózkodási hely szerinti állam megállapítása döntő fontosságú.

Noha sok esetben a kérelmező származási országa nem kérdéses, egyes ügyekben ez áll a vizsgálat középpontjában. E tekintetben az ügy vizsgálatát végző tisztviselők az alábbi szempontokat vehetik figyelembe:

- Minden állam megállapítja, hogy saját joga szerint kik az állampolgárai.
- Az állampolgárság megállapítása azonban nem az érintett származási ország állampolgárságról rendelkező jogszabályaira való egyszerű hivatkozás kérdése.
- Figyelembe kell venni a származási ország jogszabályaira és gyakorlatára vonatkozó információkat egyaránt.

Állampolgárság szerinti ország

- Amennyiben megállapítást nyer, hogy a nemzetközi védelmet kérelmező hontalan, a korábbi szokásos tartózkodási hely szerinti országot kell meghatározni.
- A „szokásos tartózkodási hely” arra utal, hogy a személy jogszerűen vagy nem jogszerűen az adott országban tartózkodott.
- Az értékelés során figyelembe kell venni az adott országban való tartózkodás időtartamát, azt, hogy e tartózkodás a közelmúltban történt-e, valamint az adott személy országhoz fűződő kapcsolatát
- Hontalan személy esetében több korábbi szokásos tartózkodási hely szerinti ország is lehetséges.

Tartózkodási hely szerinti ország

Konkrét megfontolások

Kettős vagy többes állampolgárság: Kettős vagy többes állampolgárság esetén meg kell vizsgálni, hogy a kérelmező az állampolgársága szerinti bármely országban részesülhet-e védelemben. Amennyiben a kérelmező az állampolgársága szerinti valamely országban védelmet kaphat, nem állapítható meg, hogy nemzetközi védelemre szorul.

Más országban tartózkodási hellyel rendelkező állampolgárok: A másik lehetőség az, hogy a kérelmező egy adott ország állampolgárságával rendelkezik, azonban hosszú ideig egy ettől eltérő országban tartózkodott. Ilyen esetekben az ügy vizsgálatát végző tisztviselőnek meg kell vizsgálnia, hogy a kérelmező az állampolgársága szerinti államra tekintettel menekültnek minősül-e vagy kiegészítő védelemre szorul.

Azonban az, hogy a kérelmező máshol rendelkezett tartózkodási hellyel, lényeges lehet, amennyiben a biztonságos harmadik ország fogalmának alkalmazhatóságát kell vizsgálni.

Állampolgárságról való lemondás: Amennyiben a kérelmező előadja, hogy lemondott állampolgárságáról, az ügy vizsgálatát végző tisztviselőnek meg kell vizsgálnia, hogy a szóban forgó országban az állampolgárságról való lemondásra milyen szabályok vonatkoznak, és hogy a kérelmező eljárása az állampolgárság tényleges elvesztését eredményezhette-e. Ez utóbbi esetben, amennyiben a kérelmező nem rendelkezik másik állampolgársággal, hontalan személynek tekinthető.

A származási országán kívül

„A származási országán kívül” a jelenlét hiányának tisztán fizikai jellegű kritériuma.

Emellett a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló 2013/32/EU irányelv (a menekültügyi eljárásokról szóló irányelv) rögzíti, hogy annak rendelkezéseit a tagállamok területén, ideértve a határon, a felségvizeken vagy a tranzitónákban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelemre kell alkalmazni.

Ez azt eredményezi, hogy az a személy, aki például még a származási országában való tartózkodásának ideje alatt külföldi nagykövetségen védelmet kér, nem tartozik a kvalifikációs irányelv és a menekültügyi eljárásokról szóló irányelv hatálya alá.

Menekült jogállás: Az üldöztetéstől való megalapozott félelem [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

Üldöztetés

Genfi egyezmény	Kvalifikációs irányelv	Nemzeti jogszabályok
1A. cikk (2) bekezdése	9. cikk 4. cikk (4) bekezdése	

A genfi egyezmény nem határozza meg az „üldöztetést”. A fogalom rugalmas, alakítható és kellően nyitott ahhoz, hogy tükrözze az üldöztetés állandóan változó formáit.

A kvalifikációs irányelv értelmében vett üldöztetésnek valamely cselekmény akkor minősül, ha:

a) jellegénél, illetve ismétlődésénél fogva **elegendően súlyos** ahhoz, hogy az **alapvető emberi jogokat súlyosan megsértse**, különös tekintettel az állam azon kötelezettségeire, amelyekről az EJEE 15. cikkének (2) bekezdése értelmében nem lehet eltérni;

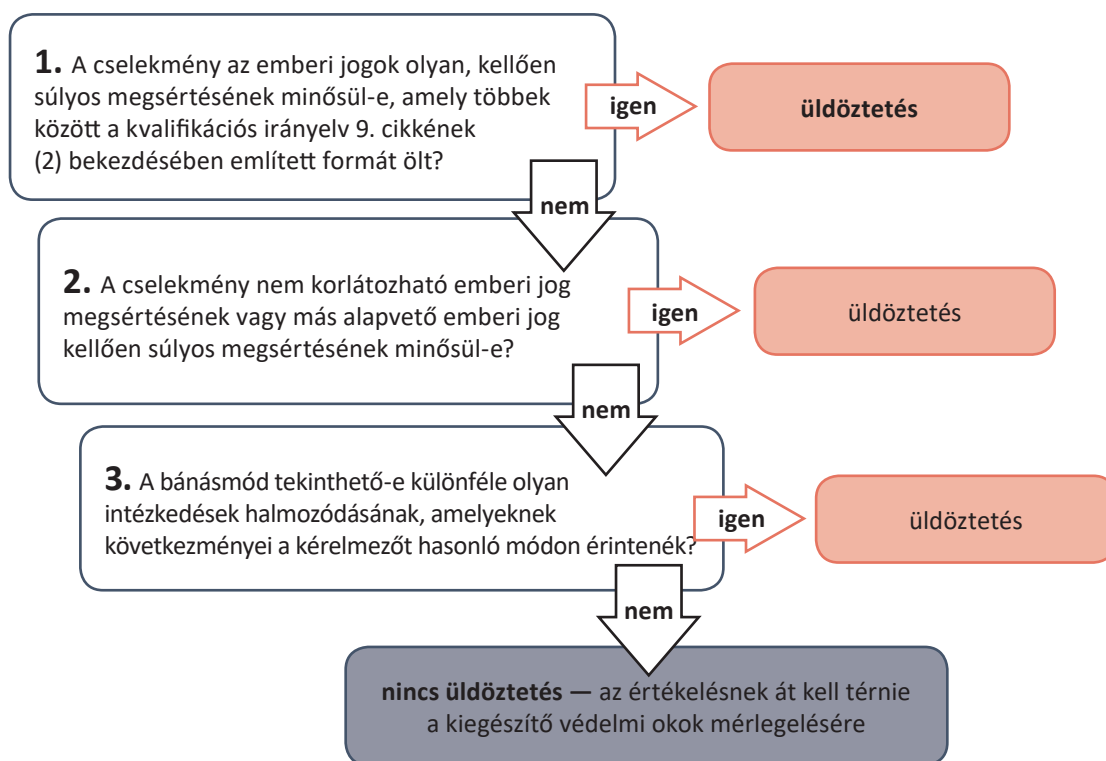
vagy

b) **különböző olyan intézkedések együtteséből áll össze**, amelyek elég súlyosan sértik az emberi jogokat ahhoz, hogy az érintett személy helyzetére az első pontban említetthez **hasonló módon** hassanak.

Következésképpen nem minden rossz bánásmód minősül üldöztetésnek. Annak megállapítása érdekében, hogy az üldöztetés megvalósul-e, az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

Az ügy vizsgálatát végző tisztviselők háromlépcsős gyakorlati eljárást követhetnek annak értékelése céljából, hogy az adott bánásmód üldöztetésnek minősül-e.

Az előbbi lépések részletesebb magyarázata az alábbiakban olvasható. A cél, hogy az ügyet vizsgáló tisztviselő gyakorlati segítséget kapjon. Annak megállapítása érdekében, hogy a bánásmód üldöztetésnek minősül-e, a kvalifikációs irányelv 9. cikkének (1) bekezdésével összhangban a súlyosság határát mindig el kell érnie.

1. A cselekmény az emberi jogok alábbi formák valamelyikében megnyilvánuló, kellően súlyos sérelmének minősül-e? [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

A kvalifikációs irányelv 9. cikkének (2) bekezdése kifejezetten megemlíti bizonyos formákat, amelyek többek között üldöztetésnek minősülhetnek, amennyiben elérik a kvalifikációs irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) vagy b) pontjában előírt mértéket:

a) Fizikai vagy pszichikai erőszak alkalmazása, ideértve a nemi erőszakot is: A fizikai vagy pszichikai erőszak alkalmazása üldöztetésnek minősül, ha olyan intenzitású, hogy alapvetően sérti az egyén fizikai épségét vagy önálló döntés meghozatalára való szellemi képességét.

b) Olyan törvényi, rendeleti, közigazgatási, rendőrségi és/vagy igazságszolgáltatási intézkedések, amelyek önmagukban hátrányosan megkülönböztető jellegűek, vagy amelyeket hátrányosan megkülönböztető módon alkalmaznak.

c) Aránytalanságok vagy hátrányos megkülönböztetés a büntetőeljárás során, aránytalan vagy hátrányosan megkülönböztető jellegű büntetés.

Konkrét megfontolások

Minősülhet üldöztetésnek a büntetőeljárás?

Mivel a nemzetközi védelemnek nem célja annak lehetővé tétele, hogy a személyek a származási országuk igazságszolgáltatása elől elmenekülhessenek, valamely bűncselekmény miatt indított büntetőeljárás vagy alkalmazott büntetés esetén rendes körülmények között az adott személy nem minősül menekültnek.

A büntetőeljárás azonban üldöztetésnek minősülhet és az adott személy menekültté minősítését eredményezheti, amennyiben az alábbiak közül egy vagy több feltétel fennáll, és a következmények elérik a súlyosság mértékét:

- A büntetőeljárás lefolytatása sérti a jogszerű eljárás követelményét.

- A büntetőeljárás hátrányos megkülönböztetést eredményez. Ennek egyértelmű példája faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozás, meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozás vagy politikai meggyőződés miatt folytatott büntetőeljárás.
- A büntetés alkalmazása hátrányos megkülönböztetés eredménye.
- A büntetés aránytalan.
- A büntetés üldöztetésnek minősül.

Az is megjegyzendő, hogy az kérelmező a büntetőeljárástól való félelem mellett más okból az üldöztetésről való megalapozott félelemmel is rendelkezik. Ilyen esetekben különös figyelmet kell szentelni az esetleges kizáró okok vizsgálatának.

d) A bírósági jogvédelem megtagadása, amennyiben mindez aránytalan vagy hátrányosan megkülönböztető jellegű büntetéssel jár.

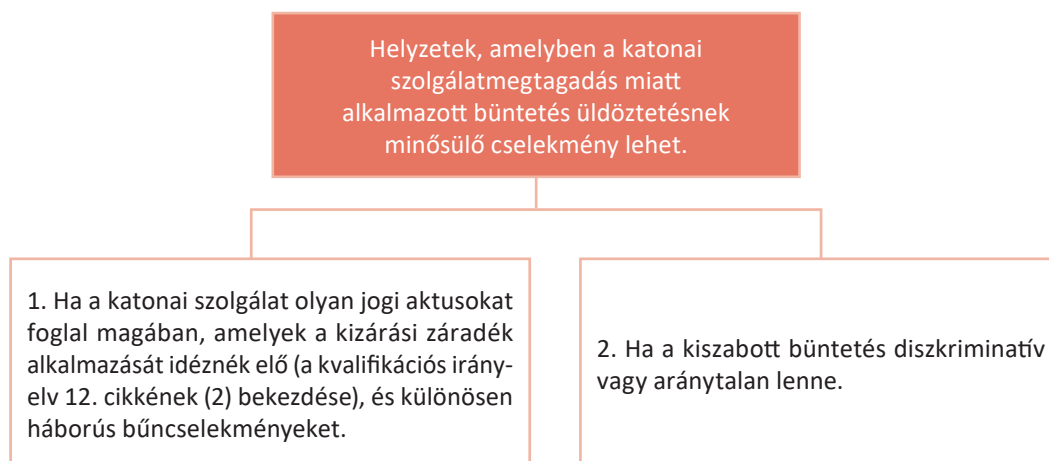
e) Konfliktushelyzetben történő katonai szolgálatmegtagadás miatti büntetőeljárás vagy büntetés, amennyiben a katonai szolgálat teljesítése bűncselekmény vagy a kizárási okok hatálya alá tartozó valamely cselekmény elkövetésével járna.

Konkrét megfontolások

A katonai szolgálatmegtagadás miatt alkalmazott büntetés minősülhet-e üldöztetésnek?

Két olyan helyzet van, amelyben a katonai szolgálatmegtagadás miatt alkalmazott büntetés üldöztetésnek minősülő cselekmény lehet.

Az első eset konkrétan megjelenik az üldöztetés kvalifikációs irányelv 9. cikkének (2) bekezdésében foglalt esetleges formájaként.

Ebben az esetben olyan helyzetekről van szó, amelyekben a kérelmező a háborús bűncselekmények elkövetésében kizárólag közvetetten, például e bűncselekmények előkészítéséhez vagy végrehajtásához érdemi támogatást nyújtva vett volna részt. Emellett nemcsak olyan helyzetekről van szó, amelyekben megállapítást nyer, hogy háborús bűncselekményeket már elkövettek, hanem olyan helyzetekről is, amelyekben észszerűen valószínűsíthető annak tényleges veszélye, hogy az adott személyt ilyen bűncselekmények elkövetésébe vonják be.

Az értékelés során azt is figyelembe kell venni, hogy a kérelmezőnek volt-e lehetősége a katonai szolgálat megtagadására oly módon, amellyel az állítólagos háborús bűncselekményekben történő részvételt elkerülhette volna.

A katonai dezertálásra vonatkozó további iránymutatást az alábbi „Üldöztetési okok” (politikai meggyőződés) rész ad.

f) Olyan cselekmények, amelyeket nemi hovatartozás miatt vagy gyermekekkel szemben követtek el.

Nemi hovatartozás miatt elkövetett bűncselekmények közé tartozhat például a nemi erőszak, a nemi szervek megcsonkítása, a kényszerabortusz, a kényszersterilizáció stb. E cselekmények elkövetésének különböző

kiváltó okai lehetnek, többek között fajhoz, valláshoz, nemzetiséghez való tartozással, politikai véleménnyel összefüggő kiváltó okok. A bűncselekmény elkövetése alapulhat nemi hovatartozáson vagy egy meghatározott társadalmi csoporthoz tartozáson (lásd alább az „Üldöztetési okok” [egy meghatározott társadalmi csoporthoz tartozás] részben szereplő konkrét megfontolásokat).

Gyermekekkel szemben elkövetett bűncselekmények közé tartozhat például a kiskorúak fegyveres erőkhöz csatlakozás céljából történő toborzása, a gyermekkereskedelem, a gyermekprostitúció stb. Idetartozhat a gyermek egyes jogainak, például a [gyermek jogairól szóló egyezményben](#) és annak nem kötelező jegyzőkönyveiben rögzített jogok megsértése.

Amennyiben a cselekmény a fenti egy vagy több kategóriába sem tartozik bele, az ügy vizsgálatát végző tisztviselőnek a 2. lépésben foglalt vizsgálatot akkor is el kell végeznie.

2. A cselekmény nem korlátozható emberi jog megsértésének vagy más alapvető emberi jog kellően súlyos megsértésének minősül-e? [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

a. Mely jogok ezek?

A „**nem korlátozható emberi jogok**” olyan jogokra utal, amelyek abszolút természetűek és azoktól még háború vagy vészhelyzet esetén sem lehet eltérni. Az EJEE 15. cikkének (2) bekezdése felsorolja azokat a jogokat, amelyek alkalmazása semmilyen körülmények között nem függeszthető fel:

az élethez való jog (kivéve a törvényes háborús cselekményekből eredő haláleseteket)

a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód és büntetés tilalma

a rabszolgaság és a szolgaság tilalma

a büntetőjog jogszerűségének elve (nem lehet bűncselekményt elkövetettnek tekinteni és nem lehet büntetést kiszabni előzetesen fennálló büntető jogszabály nélkül)

Más „alapvető emberi jogok” is levezethetők a vonatkozó emberi jogi tárgyú dokumentumokból, például az alábbiakból:

- Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata
- A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya: Megjegyezhető, hogy a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya is nem korlátozhatóként említ egyes jogokat. Az EJEE 15. cikkének (2) bekezdésében foglalt jogokon felül ide tartoznak az alábbiak:
 - a szerződéses kötelezettség teljesítésére való képesség hiánya miatti bebörtönzés tilalma
 - mindenhol jogképes személynek történő elismerés
 - gondolat-, lelkiismeret- és vallásszabadság: A vallás vagy meggyőződés gyakorlásának szabadságát kizárólag jogszabály és kizárólag a közbiztonság, közrend, közegészségügy, erkölcsök vagy mások alapvető jogainak és szabadságainak védelméhez szükséges mértékben korlátozhatja
- Nemzetközi egyezmény a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről
- Egyezmény a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről
- Egyezmény a Gyermek Jogairól
- A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény

Annak megállapításához, hogy az említett dokumentumokban felsorolt emberi jogok „alapvetőnek” tekinthetők-e, meg kell vizsgálni, hogy e jogok közül melyek alapvető jelentőségűek és kapcsolódnak szervesen az adott egyénhez.

b. Milyen súlyossággal?

Annak megállapítása érdekében, hogy az alapvető jogok sérelme kellően súlyos-e, az ügy vizsgálatát végző tisztviselőnek azt kell megvizsgálnia hogy a rossz bánásmód érinti-e az adott jog gyakorlásának lehetőségét, és ha igen, akkor milyen mértékben.

Amennyiben a szóban forgó cselekmény nem tartozik a fenti kategóriákba, az ügy vizsgálatát végző tisztviselőnek a 3. lépéssel kell folytatnia.

3. A bánásmód tekinthető-e különféle olyan intézkedések halmozódásának, amelyeknek következményei a kérelmezőt hasonló módon érintenék? [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

A bánásmód üldöztetésnek is minősülhet, ha olyan különböző intézkedések halmozódását képezi, amelyek összességében vagy néha más kedvezőtlen személyi körülménnyel összefüggésben és/vagy az általános kontextusra figyelemmel az egyént az alapvető jogainak megsértéséhez hasonló módon érintik.

A „hasonló” mód nem jelent „azonos” módot, és a súlyosság alacsonyabb mértéke is elegendő lehet. Az értékelést egyedileg és a kérelmező egyéni körülményeinek figyelembevételével kell elvégezni.

Az említett különböző intézkedések például sérthetik a kérelmező gazdasági, szociális és kulturális jogait, köztük az oktatáshoz, az egészséghez, a munkához, a társadalombiztosításhoz, a kulturális életben való részvételhez stb. való jogot.

Megalapozott félelem [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

A menedékjog keretében úgy tekinthető, hogy a „megalapozott félelem” fogalma két aspektust foglal magában, amelyekre gyakran „szubjektív” és „objektív” szempontokként utalnak. A vizsgálat középpontjában az áll, hogy a félelem „megalapozott-e” (vagyis ez az objektív szempont).

„Félelem”

A félelem olyan nyomasztó érzésként határozható meg, amelyet kilátásban lévő sérelem vált ki attól függetlenül, hogy a fenyegetés valós vagy képzeletbeli-e.

A szubjektív szempont tehát a kérelmező által érzett félelemmel kapcsolatos.

Kiemelendő, hogy az egyének pszichológiai reakciója eltér akkor is, ha azonos helyzettel szembesülnek. A félelem érzése szorosan összefügg olyan tényezőkkel, mint a kérelmező személyisége, életkora, szociális és kulturális háttere, valamint korábbi tapasztalatai. Az ügy vizsgálatát végző tisztviselőnek a kérelmező személyes helyzetét, valamint a kérelmező nyilatkozatából kiderülő félelem kifejeződését is figyelembe kell venniük.

Mivel a kérelmező saját országába történő visszatéréstől való félelme számos különböző okból eredhet, nincs szükség arra, hogy ezek mind kapcsolódjanak a kvalifikációs irányelv értelmében vett üldöztetéshez. Amíg a félelem érzékelhető, annak megállapítására sincs szükség, hogy az üldöztetéstől való félelem a kérelmező számára uralkodó ok.

Konkrét megfontolások

Ha a kérelmező nem mutat félelmet: Egyes esetekben előfordulhat, hogy a kérelmező kifejezetten nem mondja ki, hogy fél. Más esetekben az is előfordulhat, hogy a kérelmező letagadja félelmét. A félelem hiánya azonban elhanyagolható körülményként értékelendő, amennyiben a körülmények objektívan alátámasztják, hogy bárki, aki az említett körülmények között találja magát, veszéllyel szembesül.

„Megalapozott”

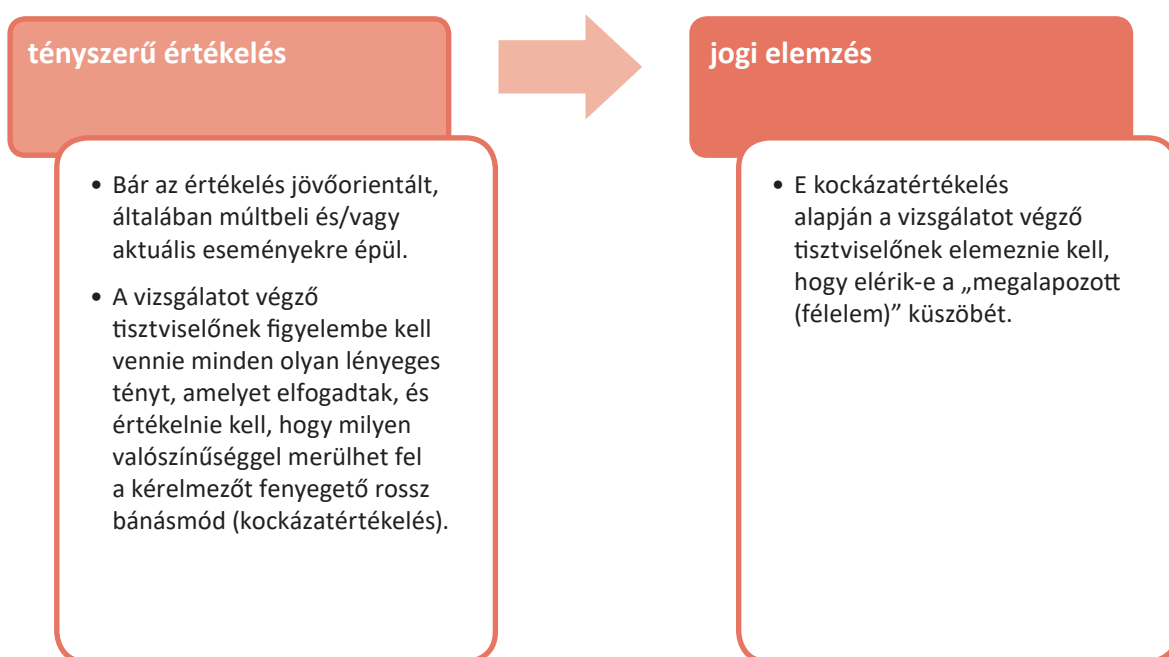
A kérelmező szubjektív félelmét objektíve kell alátámasztani annak érdekében, hogy „megalapozottnak” minősüljön.

Mivel a menekült meghatározásának „megalapozott” eleme annak valószínűségével foglalkozik, hogy a kérelmezőt üldöztetés éri, főleg ténybeli kockázatfelmérésről van szó (lásd: [EASO gyakorlati útmutató: Bizonyítékok](#))

értékelése). Az értékelés során az ügy vizsgálatát végző tisztviselőnek a kérelmező egyéni helyzetét a származási országban fennálló általános helyzetre (például a politikai, vallási, társadalmi vagy biztonsági helyzetre) vonatkozó információra tekintettel kell megvizsgálnia. E tekintetben releváns lehet a családtagok vagy a kérelmezőhöz hasonló helyzetben levő személyek üldöztetésével kapcsolatos információ.

A „megalapozottság” jogi előírásaként történő értékelése érdekében:

- ✓ Először is megjegyzendő, hogy az értékelés központi kérdése az, hogy a szóban forgó félelem megalapozott volt-e **a nemzetközi védelem iránti kérelem elbírálásának időpontjában**, vagyis a kérelmező megalapozott félelmének adott pillanatban jelen lévőnek kell lennie. A valamely személy elmenekülése mögött meghúzódó körülmények idővel változhatnak vagy megszűnhetnek, vagy épp ellenkezőleg, a menekülést követően merülhetnek fel (lásd a „Sur place nemzetközi védelem szükségességéről” szócikk alábbi részét).
- ✓ Másodsor, a „megalapozott félelem” kockázatfelmérésen alapul, amely **előretekintő**. Mivel jellegéből adódóan nehéz előrevetíteni azt, hogy a kérelmező visszatérése esetén mi történne, e tekintetben magas a szubjektív értékelés kockázata. Ezért rendkívül fontos, hogy a megalapozott félelem értékelése objektív módszertan alapján, ne találgatás alapján történjen. Az említett értékelés ténybeli aspektusával kapcsolatos ilyen módszertant tartalmaz az [EASO gyakorlati útmutató: Bizonyítékok értékelése](#).

Konkrét megfontolások:

Múltbéli üldöztetéssel kapcsolatos tapasztalat: Az, hogy a kérelmező korábban már üldöztetésnek volt kitéve, önmagában nem jelenti azt, hogy fennáll a jövőbeni üldöztetés veszélye. A múltbéli üldöztetés vagy fenyegetés azonban a megalapozott félelem komoly jele lehet. Ilyen esetben az ügy vizsgálatát végző tisztviselőnek kell bizonyítania, hogy az üldöztetés nem történik meg, ha a kérelmező visszatér a saját országába.

Emellett a nemzeti gyakorlattól függően előfordulhatnak olyan esetek, amelyekben bizonyítást nyer, hogy a sérelem nem ismétlődik meg, azonban a múltbéli üldöztetés annyira **kegyetlen** volt, hogy a sérelem folyamatosnak tekinthető. Ilyen helyzetben a kérelmezőtől nem várható el, hogy visszatérjen az üldöztetés helyére, mivel a visszatérés az üldöztetéssel azonos súlyosságú pszichés nyomásnak teheti ki.

Az ügy vizsgálatát végző tisztviselőknek azt is szem előtt kell tartaniuk, hogy **ugyanakkor a korábbi üldöztetés hiánya nem jelenti azt, hogy a jövőben nem áll fenn az üldöztetés veszélye**. A kérelmező félelme a múltbéli vagy jelenlegi tapasztalataitól függetlenül is megalapozott lehet.

Az azonban, hogy az adott személyt visszatérése esetén üldöztetés érheti, minden esetben egyedi veszély.

Menekült jogállás: Üldöztetési okok [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

Genfi egyezmény	Kvalifikációs irányelv	Nemzeti jogszabályok
1A. cikk (2) bekezdése	10. cikk	

A genfi egyezmény öt olyan üldöztetési okról rendelkezik, amelynek alapján a menekült jogállás elismerhető: faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozás, meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozás és politikai meggyőződés. Ezek nem zárják ki kölcsönösen egymást és az adott ügyben egynél több ok is lényeges lehet.

Megjegyzendő az is, hogy elképzelhető, hogy az üldöztetési ok a kérelmezőnek nem tényleges jellemzője, hanem pusztán neki tulajdonított jellemző.

Emellett az alábbi összes ok felmerülhet a kérelmező valamely cselekményével vagy mulasztásával kapcsolatban is.

Az értékelés alapját nem képezheti az a feltételezés, hogy az adott személy az üldöztetést elkerülhette volna az említett kiváltó okokkal összefüggő egyes gyakorlatoktól, például a vallásgyakorlástól, a nemi identitás kifejezésétől, a szexuális irányultságtól vagy politikai meggyőződéstől való tartózkodás révén.

Faji okok [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

A kvalifikációs irányelv értelmében a **faj** fogalma a következőket veszi figyelembe:

bőrszín	származás	meghatározott etnikai csoporthoz való tartozás
---------	-----------	--

A **bőrszín** a faj olyan hagyományos meghatározásához kapcsolódik, amely az emberiség főbb csoportjaira fizikai jellemzők és megjelenés alapján történő utalásra szolgál.

A **származás** a közös ősökkel rendelkező csoportokra, például valamely törzs, klán, kaszt, sajátos örökletes közösség tagjaira utal.

Az **etnikai csoportnak** nem létezik széles körben elfogadott meghatározása, azonban általában olyan közösségnek (beleértve a kisebbségeket és/vagy bennszülött személyeket is) tekinthető, amelynek tagjai a nyelvhez, valláshoz, közös történelemhez, kultúrához, szokásokhoz és erkölcsökhöz, életmódhoz, tartózkodási helyhez stb. hasonló közös jellemzővel rendelkeznek.

Az etnikai csoporthoz való tartozás olyan ok, amely a faji okok és a nemzetiséghez való tartozás keretében is figyelembe vehető (lásd a „Nemzetiséghez való tartozásra” vonatkozó alábbi részt).

Vallás [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

A kvalifikációs irányelv értelmében a **vallás** fogalma a következőket veszi figyelembe:

teista, nem teista és ateista meggyőződések	magánjellegű, illetve nyilvános vallási szertartásokon akár egyedül, akár másokkal való részvétel, illetve az ilyen szertartásokon történő részvételtől való tartózkodás	más vallásos jellegű tevékenységekben vagy véleménynyilvánításban való részvétel vagy az attól való tartózkodás
bármilyen vallásos hiten alapuló, illetve e hit által megkövetelt személyes vagy közösségi magatartásformában való részvétel vagy attól való tartózkodás		

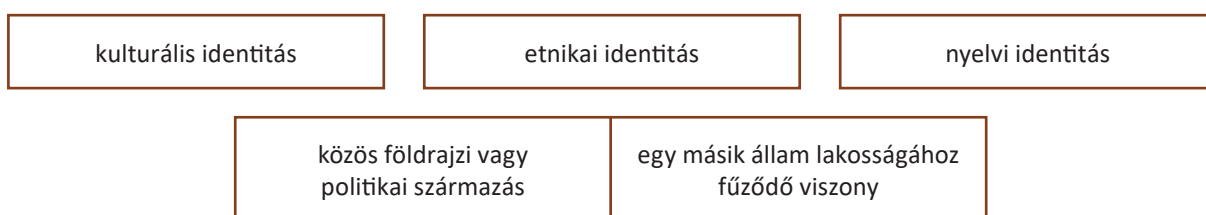
A vallási ok a kvalifikációs irányelvvel összhangban tág és rugalmas meghatározással rendelkezik, amely magában foglal minden olyan, vallási meggyőződésen alapuló vagy vallási meggyőződés által vezérelt magatartást, amely mindennapi viselkedéssel, életmóddal, közösségi értékekkel és erkölcsökkel kapcsolatos.

Ezen ok esetében a vallásgyakorlástól való tartózkodás joga, az ateizmushoz vagy a vallás megváltoztatásához való jog értékelése is lényeges. Ez az ok a vallás nyilvános gyakorlásának jogát, ezen belül a hit térítés útján történő terjesztéséhez való jogot is magában foglalja.

Megjegyzendő azonban, hogy az ártalmas vallásgyakorlásra, amely érintheti az adott személy fizikai és szellemi épségét, nem vonatkozik a nemzetközi emberi jogok és menedékjog által biztosított védelem.

Állampolgárság [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

A kvalifikációs irányelv értelmében a **nemzetiség** fogalma nem korlátozódik az **állampolgárságra** vagy annak hiányára, hanem magában foglalja az olyan **csoport**hoz való tartozást, amelyet a következők határoznak meg:

Az etnikai identitás szempontjából a nemzetiségi és a faji okok gyakran átfedik egymást (lásd a „Faji okokra” vonatkozó fenti részt).

Megjegyzendő, hogy valamely személynek a hontalansága miatt történő üldöztetését is ezen ok alapján kell vizsgálni.

Egy meghatározott társadalmi csoporthoz tartozás [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

A „meghatározott társadalmi csoport” fogalma rugalmas szerkezetű, és idővel változik. Ugyanakkor ahhoz, hogy a genfi egyezmény és a kvalifikációs irányelv integritása megőrizhető legyen, és biztosítani lehessen, hogy a többi ok nem válik feleslegessé, a „meghatározott társadalmi csoport” nem értelmezhető „mindent magában foglaló” kategóriának.

A kvalifikációs irányelv értelmében valamely csoport akkor minősül meghatározott társadalmi csoportnak, ha:

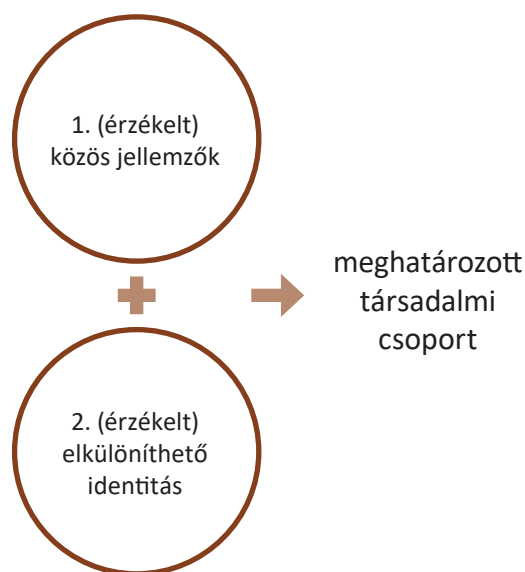
- a csoport tagjai veleszületett jellemzőkkel vagy meg nem változtatható közös háttérrel rendelkeznek, vagy olyan közös meggyőződésük, illetve jellemzőik vannak, amelyek olyannyira alapvetők az identitás, illetve lelkiismeret szempontjából, hogy az érintett személyeket nem lehetne azok feladására kényszeríteni, továbbá
- a csoport az érintett országban egyértelműen elkülöníthető identitással rendelkezik, mivel a csoportot az azt körülvevő társadalom „más”-ként kezeli.

Ezeket a szempontokat az alábbiakban részletezzük.

Közös jellemző

A közös jellemzőnek az alábbiaknak kell megfelelnie:

- **veleszületett jellemző:** rendszerint a személy veleszületett jellemzőiről (például nemről és társadalmi nemről) van szó, azonban megjegyzendő, hogy a jellemzőknek nem kell állandónak vagy megváltoztathatatatlannak lenniük; vagy

- **meg nem változtatható közös háttér:** például örökletes állapot, társadalmi vagy oktatási háttér, múltbéli tapasztalatok; vagy
- olyan jellemző vagy meggyőződés, amely az **identitás vagy lelkiismeret szempontjából annyira alapvető**, hogy az egyént nem lehet kényszeríteni az arról való lemondásra.

Pusztán az üldöztetés ténye nem lehet a „meghatározott társadalmi csoport” fogalmát tartalommal megtöltő egyetlen elem, mivel ilyen esetben ez az ok kiüresedne.

Nem szükséges, hogy a közös jellemzőkkel rendelkező csoport tagjai ismerjék egymást, kohéziós erővel rendelkezzenek vagy bármely módon kapcsolódjanak egymáshoz. A csoport mérete sem releváns.

Az elkülöníthető identitás észlelése

A csoport elkülönült csoportnak tekintése önmagában nem tartalmaz negatív felhangot.

A környező társadalom általi észlelést a kultúra, a szokások, illetve a hagyományok is befolyásolhatják. Ez azt jelenti, hogy az ügy vizsgálatát végző tisztviselőknek e kritérium értékelése céljából a vonatkozó származási-ország-információt figyelembe kell venniük. Az „elkülöníthető identitás” kritérium országra tekintet nélkül is teljesülhet.

Az egyes személyeket konkrétan megcélzó büntetőjog létezése olyan megállapítást támasztana alá, amely szerint a szóban forgó személyeket egy meghatározott társadalmi csoport részének kellene tekinteni. A hátrányos megkülönböztetéssel járó gyakorlatok azt mutathatják, hogy az „elkülöníthető identitás” kritériuma teljesül.

Konkrét megfontolások

Nem, nemi identitás és szexuális irányultság

Egy adott társadalmi csoport meghatározása céljából kellően figyelembe kell venni a kérelmező **neméből, ezen belül nemi identitásából és szexuális irányultságából** eredő olyan kérdéseket, amelyek például a nemi szervek megcsonkításához, a kényszersterilizációhoz vagy kényszerabortuszhoz vezető jogi hagyományokhoz és szokásokhoz kapcsolódnak, amennyiben azok a kérelmező üldöztetésétől való megalapozott félelmével kapcsolatosak.

Szexuális irányultság/szexuális identitás: az egyén azon képessége, hogy azonos nemű vagy más nemű vagy bármely nemű személyek iránt képes mély érzelmi és szexuális vonzalmat érezni, és/vagy velük intim és szexuális kapcsolatot kialakítani. A szexuális irányultság egy olyan skálaként értelmezhető, amelynek egyik végpontja a kizárólagos heteroszexualitás, a másik a kizárólagos homoszexualitás; a biszexualitás a kettő között található. A szexuális irányultság értelmezése országonként és kultúránként jelentősen eltérő.

A szexuális orientáció az egyén belső jellemzője és nem kétséges, hogy egy meghatározott társadalmi csoport meghatározása szempontjából közös jellemző lehet.

Megjegyzendő, hogy nem tartoznak a szexuális irányultság fogalma alá az olyan cselekmények, amelyek a tagállamok nemzeti joga értelmében bűncselekménynek minősülnek.

Nemi identitás: minden ember mélyen és egyedi módon megélt társadalmi nemét értjük, amely megegyezhet a személynek születéskor tulajdonított biológiai nemmel vagy eltérhet attól, és amelybe beletartozik az egyén személyes testérzete (amelyhez kapcsolódhat a testi megjelenés vagy működés saját szándékából történő megváltoztatása orvosi, műtéti vagy egyéb úton) és a társadalmi nem egyéb kifejezési eszközei, mint például az öltözködés, a beszédstílus vagy a gesztusok.

A társadalmi nem túlmutat a személy biológiai nemén. A társadalmi nem a társadalmak által a nem alapján megalkotott társadalmi, kulturális és pszichológiai értelmezés, amely a két nem számára előírt „szerepekre” utal.

A társadalmi nem, a nemi identitáson és a szexuális irányultságon alapuló üldöztetés gyakran nem állami szereplőket, ezen belül a kérelmező családját is érinti.

Nemzeti szinten létezhetnek további iránymutatások azzal kapcsolatban, hogy mely csoportok minősülnek meghatározott társadalmi csoportoknak.

Nemzeti iránymutatás

Politikai vélemény [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

A kvalifikációs irányelv értelmében a **politikai meggyőződés** fogalmának különösen az alábbiakat kell figyelembe vennie:

vélemény, meggyőződés vagy hit...

...üldöztetés potenciális felelőseihez, azok politikáikhoz vagy módszereikhez kapcsolódó témában

függetlenül attól, hogy ezt a véleményt, meggyőződést vagy hitet gyakorolta-e vagy sem a kérelmező

A kvalifikációs irányelvben szereplő meghatározás fontos szempontja, hogy a politikai meggyőződés nem pusztán az állam, hanem nem állami szereplők általi üldöztetési ok is lehet. A politikai meggyőződés fogalma tágabb az egyén kormányzati politikával kapcsolatos véleményénél. A politikai meggyőződés fogalma kapcsolódhat az üldöztetés bármely (ideértve a nem állami szereplőket is) forrásának szakpolitikájához, annak tartalmához és az előremozdításának módszereihez.

Konkrét megfontolások

Katonai szolgálat elkerülése A katonai szolgálat elkerülése a politikai meggyőződés okával kapcsolatos konkrét eset lehet. Ezen ok releváns üldöztetési oknak akkor minősül, ha a katonai akcióban való részvétel ellentétes lenne a kérelmező valódi politikai, vallási vagy erkölcsi meggyőződésével. Az „Üldöztetésről” szóló rész konkrét megfontolásainak keretében iránymutatás található azzal kapcsolatban, hogy az ilyen elkerülő magatartás büntetése üldöztetésnek minősül-e.

Köztisztviselők: A köztisztviselőket az üldöztetés forrásai a kormányt támogató politikai meggyőződéssel rendelkező személyeknek tekinthetik.

Az ország elhagyásának ténye: Egyes esetekben a származási ország hatóságai a származási ország jogellenes elhagyása vagy a külföldi tartózkodás pusztán tényét is meghatározott politikai meggyőződéssel való rendelkezésnek tekinthetik.

Összefüggés/„okból” [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

Genfi egyezmény	Kvalifikációs irányelv	Nemzeti jogszabályok
1A. cikk (2) bekezdése	9. cikk (3) bekezdése	

Az üldözési cselekmény mint olyan nem minősíti az adott személyt menekültnek, kivéve ha azt a fenti öt ok közül egy (vagy több) okból követték el. Ok-okozati összefüggésnek kell lennie az ok és az üldöztetés vagy az üldözéssel szembeni védelem hiánya között.

Az összefüggés az alábbi lenne:

- **Üldözési cselekményekkel való kapcsolat:** Ilyen esetben a kérelmező üldöztetéstől való férelme a (tényleges vagy állítólagos) faji, vallási, nemzetiségi hovatartozásával, egy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozásával vagy politikai meggyőződésével függ össze.
- **A védelem hiányával való kapcsolat:** Vannak olyan esetek, amelyekben az üldöztetés oka a menekült meghatározásán kívül eső ok lehet, azonban azt az öt ok egyike miatt a védelem forrásai eltűrik, bátorítják vagy nem előzik meg. Az összefüggés követelménye tehát a védelem hiányával kapcsolatban teljesül.

Előfordulhat, hogy a kérelmező nem tudja bizonyítani az üldöztetés forrásának üldöztetési szándékát vagy okait. Irreális lenne azt várni, hogy az üldözők egyértelműen azonosították magukat, felelősséget vállaltak cselekményeikért vagy megjelölték az indokaikat. A közvetett bizonyítékokból azonban megfelelő következtetés vonható le.

Konkrét megfontolások

Több indok: A faji, vallási, nemzetiségi okokon, a meghatározott társadalmi csoporthoz tartozáson, illetve a politikai meggyőződésen kívül lehet más oka is az üldözési cselekmény végzésének. Fontos megjegyezni, hogy a szükséges ok-okozati összefüggés megállapításához a cselekményeket nem indokolhatja pusztán az öt ok egyike.

Kiegészítő védelem [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

Kvalifikációs irányelv	Nemzeti jogszabályok
2. cikk f) pontja	

Ahogy az elnevezés sugallja, a kiegészítő védelem a nemzetközi védelem további formája, amely a menekült jogálláshoz képest kiegészítő jellegű. Ez azt jelenti, hogy **az adott személy kizárólag akkor részesülhet kiegészítő védelemben, ha a menekült jogállás feltételei nem teljesülnek.**

Kiinduló pontként két olyan szempont is van, amelyet a kiegészítő védelemmel kapcsolatban tisztázni szükséges: „tényleges veszély” és „súlyos sérelem”.

Tényleges veszély

A „tényleges veszély” kiegészítő védelem esetén a kockázat felmérése során alkalmazott bizonyítási szint. Ez ténybeli értékelés, és azt úgy kell értelmezni, hogy az **„észszerű valószínűségnek”** felel meg (lásd: „EASO gyakorlati útmutató: Bizonyítékok értékelése”).

Súlyos sérelem

A „súlyos sérelem” a személy jogai megsértésének jellegét és intenzitását (súlyosságát) mutatja. A jogsértés akkor „komoly”, ha kellően súlyos. Emellett az nem lehet bármilyen típusú sérelem, hátrányos megkülönböztetés vagy jogsértés. A kvalifikációs irányelv 15. cikke a releváns „súlyos sérelem” terjedelmét az alábbi rendelkezések révén határozza meg:

Az alábbiak minősülnek súlyos sérelemnek:

a) halálbüntetés kiszabása vagy végrehajtása;

b) kínzás vagy embertelen, illetve megalázó bánásmód vagy büntetés alkalmazása a kérelmezővel szemben a származási országban;

c) nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében polgári személy életének vagy sértetlenségének súlyos és egyedi fenyegetettsége.

A sérelem e típusai önmagukban véve is kellően súlyosak.

A különböző rendelkezések között nincsen megállapítva hierarchia vagy időrendi sorrend. Amennyiben úgy tűnik, hogy a kvalifikációs irányelv 15. cikkében foglalt egynél több rendelkezés alkalmazandó, az ügy vizsgálatát végző tisztviselőnek az egyedi esetnek legjobban megfelelő rendelkezést kell alkalmaznia. Nem kizárt, hogy egyes esetekben a kiegészítő védelem egynél több ok alapján is érvényesülhet.

Halálbüntetés kiszabása vagy végrehajtása [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

Kvalifikációs irányelv	Nemzeti jogszabályok
15. cikk a) pontja	

A halálbüntetés a kvalifikációs irányelv 15. cikke alapján minden esetben súlyos sérelemnek minősül. Nem szükséges, hogy a halálbüntetés már ki is legyen szabva. A kiegészítő védelem szükségességének alátámasztásához elegendőnek minősülhet pusztán az, hogy ténylegesen fennáll annak a veszélye, hogy visszatérése esetén a kérelmezővel szemben halálbüntetést szabnak ki.

Ahogy azt a „halálbüntetés végrehajtása” kifejezés hozzáfűzése sugallja, a 15. cikk a) pontjába beletartozik az adott személynek a meghatározott jogkört gyakorló, nem állami szereplők általi szándékos megölése. Magában foglalhatja bírósági eljárás nélküli kivégzést is, azonban a szándékos és hivatalos formát öltő büntetés elemének fenn kell állnia.

Konkrét megfontolások

A halálbüntetésre vonatkozó moratórium: Olyan esetekben, amelyekben a halálbüntetésre vonatkozó moratórium áll fenn, azonban a halálbüntetést mint olyat nem törölték el, a halálbüntetés kérelmezővel szembeni kiszabásának vagy végrehajtásának tényleges veszélye továbbra is fennállhat.

Amennyiben a halálbüntetés végrehajtásának tényleges veszélye nem zárható ki, ez a körülmény a kvalifikációs irányelv 15. cikkének b) pontjában foglalt súlyos sérelemmel összehasonlítható félelmet és nyomást okozhat.

A halálbüntetés alternatívái: A halálbüntetés életfogytig tartó szabadságvesztéshez hasonló alternatíváit – különösen, ha a szabadlábra helyezésre nincs kilátás – a kvalifikációs irányelv 15. cikkének b) pontjában foglalt védelem szükségességével kapcsolatban is értékelni kell.

Kizárással kapcsolatos megfontolások: Egyes esetekben a halálbüntetést a kérelmező által elkövetett súlyos bűncselekmény vagy a kizáró okok (a kvalifikációs irányelv 12. és 17. cikke) közé tartozó más cselekmény miatt szabták volna ki. Ezért még ha a kvalifikációs irányelv 15. cikkének a) pontjában foglalt kritériumok teljesülnek is, a kizárással kapcsolatos megfontolásokat meg kell vizsgálni. Lásd: „EASO gyakorlati útmutató: Kizárás”.

Kínzás, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

Kvalifikációs irányelv	Nemzeti jogszabályok
15. cikk b) pontja	

A kvalifikációs irányelv 15. cikkének b) pontja lényegében az EJEE 3. cikkének felel meg. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) ítélkezési gyakorlata tehát iránymutatást ad annak értékelésével kapcsolatban, hogy valamely bánásmód a kvalifikációs irányelv 15. cikkének b) pontja és az abban foglalt meghatározások alapján kínzásnak vagy embertelen, illetve megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek minősül-e.

Az ítélkezési gyakorlat gyakran nem tesz egyértelműen különbséget a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód között, hanem minden esetben előírja, hogy a rossz bánásmódnak el kell érnie a súlyosság minimális mértékét.

Az értékelés az ügy összes körülményétől függ: függ a rossz bánásmód időtartamától, a testi és/vagy lelki hatásaitól, és néhány esetben az áldozat nemétől, korától és egészségi állapotától is. A bánásmód tanúsításának oka és az elkövető szándéka is lényeges tényezők lehetnek.

Amennyiben egy adott bánásmódot már üldöztetésnek minősítettek, meg kell vizsgálni, hogy a kvalifikációs irányelv 15. cikkének b) pontjában előírt súlyossági mérték bizonyított-e.

Kínzás

A kínzás a kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód olyan súlyos és szándékos formája, amelyhez konkrét megbélyegzés fűződik.

A vonatkozó nemzetközi dokumentumok, például a [kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni egyezmény](#) (kínzás elleni egyezmény) értelmében a kínzás:

- ✓ olyan **szándékos cselekmény**,
- ✓ amely **éles testi vagy lelki fájdalmat vagy szenvedést** okoz valakinek azért,
- ✓ **hogy tőle, illetőleg harmadik személytől értesüléseket vagy vallomást csikarjanak ki, vagy hogy olyan cselekmény miatt büntessék, amelyet ő vagy harmadik személy követett el, illetőleg amelynek elkövetésével őt vagy harmadik személyt gyanúsítanak, hogy megfélemlítsék, vagy nyomást gyakoroljanak rá, illetőleg hogy harmadik személyt félemlítsenek meg, vagy hogy harmadik személyre gyakoroljanak nyomást, valamint bármilyen megkülönböztetési formára alapított más okból.**

Míg a kínzás elleni egyezmény azt is előírja, hogy a kínzást közfeladatot ellátó személy vagy ösztönzésére más okozza, a kvalifikációs irányelv egyértelművé teszi, hogy a súlyos sérelem okozói nem állami szereplők is lehetnek (lásd az alábbi „Az üldöztetés és súlyos sérelem forrásai” részt). A kvalifikációs irányelv 15. cikkének b) pontja alól nem határoz meg kivételt.

Embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés

A kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés között inkább mértékben, mint jellegben van különbség.

A rossz bánásmódok olyan széles köréről van szó, amelyek elérik a súlyosság egy adott fokát.

Embertelen: olyan bánásmódra vagy büntetésre utal, amely szándékosan erős szellemi vagy testi szenvedést okoz (amely nem éri el a kínzás mértékét).

Megalázó: olyan bánásmódra vagy büntetésre utal, amely a sértett megalázására vagy lealacsonyítására alkalmas félelem, gyötrelmelem és alsóbbrendűség érzésében nyilvánul meg.

Hangsúlyozni kell, hogy nincs szükség konkrét okra. Annak vizsgálata, hogy a bánásmód vagy büntetés embertelen vagy megalázó-e, az egyben az adott bánásmódot/büntetést elszenvedő személy szubjektív megítélésétől is függ.

Konkrét megfontolások

A megfelelő egészségügyi ellátás hiánya: A kínzásnak, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek szándékosnak kell lennie. Következésképpen a súlyos betegségben szenvedő kérelmezőt a származási országába történő visszatérése esetén érő potenciális sérelem nem tartozik a kvalifikációs irányelv 15. cikke b) pontjának hatálya alá, kivéve ha a kérelmezőt az egészségügyi ellátástól szándékosan megfosztották. Ezért habár a megfelelő egészségügyi ellátás hiánya az EJEE 3. cikkében foglalt visszaküldés tilalmával összefüggésben fontos szempont, nem tartozik a kvalifikációs irányelv 15. cikkének b) pontjában tárgyalt embertelen vagy megalázó bánásmód körébe. A kvalifikációs irányelv alapján a nemzetközi védelemre való jogosultság feltétele, hogy létezik egy szereplő, aki a súlyos sérelmet okozza.

A hagyományos bűncselekmények miatt indított büntetőeljárás és e cselekmények büntetése: Hagyományos bűncselekmények esetén a büntetőeljárás és büntetés nem embertelen vagy megalázó, kivéve ha olyan súlyosbító körülmények állnak fenn, amelyek alátámasztják azt a feltevést, hogy a büntetőeljárás vagy a büntetés súlyosan tisztességtelen vagy aránytalan. Az értékelés során azt is figyelembe kell venni, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesül-e.

Érdemes megjegyezni, hogy az embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés a kérelmező jogsértése esetén is megállapítható. Amennyiben ilyen esetben a védelem szükségessége megállapítást nyer, a kizárási szempontok még mindig lényegesek lehetnek. Lásd: „[EASO gyakorlati útmutató: Kizárás](#)”.

Szabadságvesztés: Az államnak gondoskodnia kell arról, hogy az őrizetbe vett személy elszállásolási körülményei az emberi méltóság tiszteletével összeegyeztethetők. Az intézkedés során nem szabad az adott személyt a szabadság megvonásával járó szenvedés elkeülhetetlen mértékét meghaladó nyomásnak vagy nehézségnek kitenni.

A fogvatartás körülményeinek értékelése során például a következő szempontok vehetők figyelembe (kumulatíván): egy korlátozott térben fogva tartott személyek száma, a köztisztasági létesítmények megfelelősége, fűtés, világítás, alvási körülmények, étel, szabadidő és a külvilággal való kapcsolattartás stb.

Nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében polgári személy életének vagy sértetlenségének súlyos és egyedi fenyegetettsége [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

Kvalifikációs irányelv	Nemzeti jogszabályok
15. cikk c) pontja	

A kvalifikációs irányelv 15. cikke c) pontjának alkalmazása érdekében megállapítandó elemek az alábbiak:

Emellett az is megjegyzendő, hogy a kvalifikációs irányelv 15. cikke c) pontjának alkalmazása jelentős mértékben függ a származási országban fennálló általános helyzetől. Következésképpen e tekintetben kulcsfontosságú az objektív és naprakész származásiország-információ értékelése.

Nemzetközi vagy belföldi fegyveres konfliktus

Ahogy az EUB a *Diakité* ítéletben megállapította, a „fegyveres konfliktus” nemzetközi humanitárius jogi meghatározása a kvalifikációs irányelv 15. cikke c) pontjának keretében nem alkalmazandó. Következésképpen annak vizsgálata érdekében, hogy (nemzetközi vagy belföldi) „fegyveres konfliktus” zajlik-e, nem kell teljesülnie a nemzetközi humanitárius jogban meghatározott kritériumoknak.

Annak megállapítása érdekében, hogy a kvalifikációs irányelv 15. cikke c) pontjának értelmében vett fegyveres konfliktusról van szó, az alábbi két elemet elegendő bizonyítani:

- ✓ két vagy több fegyveres csoport, függetlenül attól, hogy az állami fegyveres erők érintettek-e;
- ✓ összeütközés az említett fegyveres csoportok között.

Nem szükséges külön vizsgálni a fegyveres összeütközések intenzitását, az érintett fegyveres erők szervezetségének szintjét vagy a konfliktus időtartamát.

Emellett a kvalifikációs irányelv 15. cikke c) pontjának keretében a „nemzetközi” és „belföldi” fegyveres konfliktusok között nem szükséges különbséget tenni, mivel a rendelkezés a nemzetközi és a belföldi fegyveres konfliktusokra egyaránt vonatkozik.

Előfordulhat az is, hogy a fegyveres konfliktus a területnek csak egy részén zajlik.

Egyes országokban vagy a származási ország egy részében fennálló helyzet (nemzetközi vagy belföldi) fegyveres konfliktusnak minősítésére vonatkozóan létezhet iránymutatás.

Nemzeti iránymutatás

polgári személy

Polgári személy

Az, hogy az adott személy polgári személynek minősüljön, előfeltétele annak, hogy jogosulttá váljon a kvalifikációs irányelv 15. cikkének c) pontjában biztosított védelemre, mivel e rendelkezés célja kizárólag azok védelme, akik nem vesznek részt a konfliktusban. Ez magában foglalhatja a kvalifikációs irányelv 15. cikke c) pontjának olyan korábbi harcosokra történő alkalmazását, akik valóban és tartósan lemondtak a fegyveres tevékenységről.

A védelem értékelésének előrelátónak kell lennie. Következésképpen a fő kérdés az, hogy a kérelmező visszatérésekor polgári személynek minősül-e. Az, hogy a szóban forgó személy a múltban ellenségeskedésben vett részt, nem feltétlenül jelenti azt, hogy a kvalifikációs irányelv 15. cikkének c) pontja nem vonatkozik rá.

A „**polgári személy**” kifejezés ezért olyan személyre utal, aki a konfliktusban érintett felek egyikének sem tagja, és nem vesz részt az ellenségeskedésben. A kvalifikációs irányelv 15. cikke c) pontjának az ellenségeskedésben korábban részt vett kérelmezőre való alkalmazhatóságának értékelése során például fontos lehet annak vizsgálata, hogy a részvétel önkéntes vagy kényszerű volt-e. Korábbi harcosok esetében a kizárási szempontok is relevánsak lehetnek (lásd: „[EASO gyakorlati útmutató: Kizárás](#)”).

Megjegyzendő, hogy az ellenségeskedésben történő aktív részvétel nem korlátozódik a nyílt fegyverviselésre, hanem az a harcosoknak nyújtott érdemi logisztikai és/vagy adminisztratív támogatást is magában foglalhatja.

Az adott személy polgári minőségével kapcsolatos kétség esetén védelem-orientált megközelítést kell alkalmazni és a személyt polgári személynek kell tekinteni.

További nemzeti iránymutatás létezhet azzal kapcsolatban, hogy ki minősül polgári személynek vagy nem polgári személynek egy adott fegyveres konfliktusban.

Nemzeti iránymutatás

megkülönböztetés nélküli erőszak

Megkülönböztetés nélküli erőszak

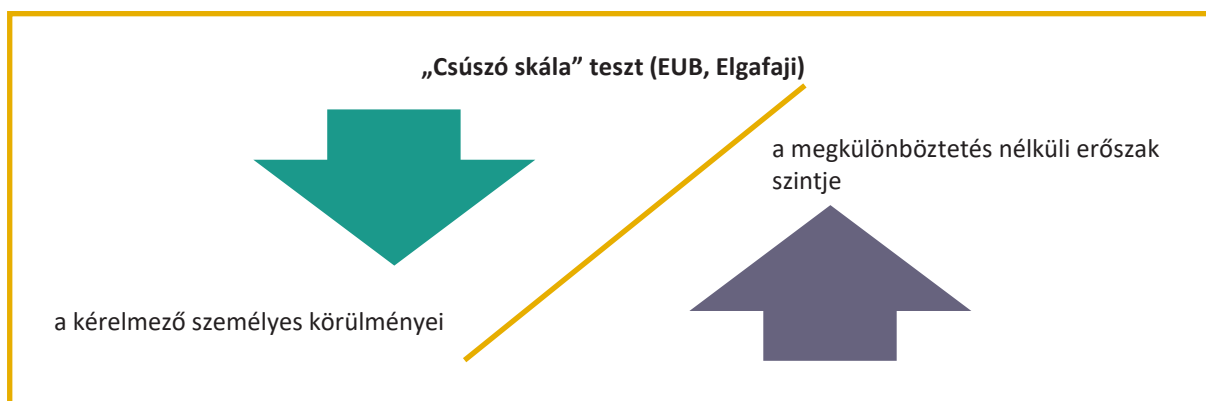
Amint azt az EUB az *Elgafaji* ítéletben megállapította, a „megkülönböztetés nélküli” kifejezés magában foglalja, hogy az erőszak „**személyes helyzetükre tekintet nélkül kiterjedhet személyekre**”. A „megkülönböztetés nélküli” tehát az erőszak jellegére, nem pedig annak mértékére utal.

Emellett a megkülönböztetés nélküli erőszak mértéke szerint különbség az alábbiak szerint tehető:

- I. olyan területek, amelyeken a megkülönböztetés nélküli erőszak olyan magas szintet ér el, hogy megalapozottan feltételezhető, hogy az adott országba vagy térségbe történő visszatérése esetén a polgári személy **pusztán** az adott ország vagy térség területén való **jelenléte miatt** ténylegesen azt kockáztatná, hogy a kvalifikációs irányelv 15. cikkének c) pontjában említett súlyos fenyegetés éri; valamint
- II. olyan területek, amelyeken megkülönböztetés nélküli erőszak következik be, amely azonban nem ér el olyan magas szintet és azzal kapcsolatban az **egyes további elemeket** bizonyítani kell.

Az első kategóriában a „puszta jelenlét” kivételesen elegendőnek minősül és az egyes további elemeket nem kell alátámasztani.

A második kategóriában a megkülönböztetés nélküli erőszak nem ér el olyan magas szintet, és a polgári személy pusztá jelenléte automatikusan nem eredményez olyan tényleges veszélyt, amely megalapozná a kvalifikációs irányelv 15. cikke c) pontjának alkalmazását. Ezekben az esetekben a kérelmező minél inkább bizonyítani tudja, hogy a személyes körülményeihez kapcsolódó tényezők miatt konkrétan érintett, a kvalifikációs irányelv 15. cikke c) pontjának alkalmazása szempontjából annál kisebb mértékű megkülönböztetés nélküli erőszak szükséges; továbbá minél nagyobb mértékű megkülönböztetés nélküli erőszak következik be, annál kevesebb, a kérelmező személyes körülményeihez kapcsolódó további tényezőre van szükség. Ezt hívják „csúszó skála” tesztnek.

Annak meghatározása során, hogy a területen (annak egy részén) megkülönböztetés nélküli erőszak folyik-e, különböző mutatók vehetők figyelembe:

- ✓ az incidensek száma, beleértve azok gyakoriságát és a helyi népességhez viszonyított sűrűségét
- ✓ a módszerek és taktikák jellege, ideértve a célpontokat is
- ✓ polgári áldozatok száma, beleértve a sérülteket is
- ✓ a konfliktusban érintett különböző szereplők jelenléte és kapacitása
- ✓ az erőszak földrajzi kiterjedése
- ✓ konfliktus által kiváltott elmozdulás

A mindennapi életre, beleértve a mozgás szabadságára, az alapvető szolgáltatásokhoz, az egészségügyi ellátásokhoz, az oktatáshoz való hozzáférésre, visszatérés esetén az áthelyezett személyek helyzetére gyakorolt más jelentős hatás is figyelembe vehető.

súlyos és egyedi fenyegetettség

Súlyos és egyedi fenyegetettség

A kvalifikációs irányelv 15. cikkének a) és b) pontjában szereplő rendelkezésekhez viszonyítva a kvalifikációs irányelv 15. cikkének c) pontjában meghatározott sérelem a kérelmezőt érintő általánosabb veszélyre vonatkozik. Konkrét erőszakos cselekmények helyett inkább a „(polgári személy életének vagy testi épségének) súlyos és egyedi fenyegetettsége” szükséges.

A kvalifikációs irányelv 15. cikkének c) pontjában meghatározott ezen elemet a „csúszó skála” teszt és a megkülönböztetés nélküli erőszak egyes szintjei közötti lehetséges különbségtétel figyelembevételével kell megvizsgálni.

Az ilyen fenyegetettség kivételes esetben megállapítottan minősülhet, amennyiben a fegyveres konfliktust jellemző megkülönböztetés nélküli erőszak olyan magas szintet ér el, hogy megalapozottan feltételezhető, miszerint az adott országba vagy térségbe történő visszatérése esetén a polgári személy pusztán az adott ország vagy térség területén való jelenléte miatt ténylegesen azt kockáztatná, hogy súlyos fenyegetettségnek legyen kitéve. Amennyiben a megkülönböztetés nélküli erőszak ilyen magas szintet nem ér el, a kvalifikációs irányelv 15. cikke c) pontjának megfogalmazása által sugallt egyediesítés szükséges. E tekintetben egyes kérelmezők a személyes körülményeik miatt valószínűbb módon válhatnak megkülönböztetés nélküli erőszak áldozataivá.

Az olyan tényezők, mint az életkor, a nem, az egészségügyi állapot és a fogyatékoság, a családi kapcsolatok hiánya, a gazdasági helyzet, az erőszaknak kitett területekhez való földrajzi közelség, olyan fontos személyi körülmények lehetnek, amelyeket figyelembe kell venni.

élet vagy
testi épség

Élet vagy testi épség

Amint azt az EUB az *Elgafaji* ítéletben megállapította, a kvalifikációs irányelv 15. cikkének c) pontja az EJEE 3. cikkéhez képest tágabb hatállyal rendelkezik, ezért azt önállóan, azonban az EJEE által biztosított emberi jogok kellő figyelembevételével kell értelmezni.

Az a sérelem, amely a kérelmező életét vagy testi épségét érintheti, nem korlátozódik fizikai sérelemre, hanem súlyos pszichológiai sérelmet is magában foglalhat, ha azt egyértelműen a konfliktus váltotta ki.

kapcsolat
(megkülön-
böltetés nélküli
erőszak miatt)

Összefüggés (okból)

Az összefüggés („okból”) követelménye a megkülönböztetés nélküli erőszak és a sérelem közötti ok-okozati összefüggésre utal (a polgári személy életének vagy testi épségének súlyos fenyegetettsége).

Az „okból” összefüggés nem korlátozódhat olyan sérelemre, amelyet közvetlenül a megkülönböztetés nélküli erőszak vagy a konfliktusban érintett szereplőktől származó cselekmények okoznak.

Bizonyos mértékig fegyveres konfliktusok esetén a megkülönböztetés nélküli erőszak közvetett hatását is magában foglalhatja. Amíg a megkülönböztetés nélküli erőszakkal bizonyíthatóan összefüggés áll fenn, egyes közvetett hatások is figyelembe vehetők a vizsgálat során, beleértve a jogrend és közbiztonság teljes megszűnéséért bekövetkező széleskörű bűnözést, a túléléshez szükséges eszközök tönkretételét, az élelmiszerellátáshoz és az egészségügyi ellátásokhoz való hozzáféréshez kapcsolódó problémákat.

Sur place nemzetközi védelem szükségessége [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

Genfi egyezmény	Kvalifikációs irányelv	Nemzeti jogszabályok
1A. cikk (2) bekezdése	5. cikk	

A származási országon kívül való tartózkodás feltétele nem jelenti azt, hogy a menekültként való elismerés vagy a kiegészítő védelemre való jogosultság érdekében a kérelmezőnek az üldöztetéstől való megalapozott félelem vagy a súlyos sérelem tényleges veszélye miatt el kellett hagynia a származási országát. A releváns körülmények később is felmerülhetnek és e helyzet megnevezése „sur place”.

Sur place helyzetek:

<i>Az üldöztetéstől való megalapozott félelem, illetve a súlyos sérelem tényleges veszélye alapulhat olyan eseményeken is, amelyek azután következtek be, hogy a kérelmező a származási országát elhagyta.</i>	Ez a megfogalmazás olyan körülményekre utal, amelyek a kérelmezőn kívül állnak és tőle függetlenek, a kérelmező helyzete szempontjából közvetlen következményekkel járnak, és üldöztetéstől való megalapozott félelmet vagy súlyos sérelem tényleges veszélyét váltják ki. Ezek az események a származási országban fennálló viszonyok jelentős változását mutathatják, ideértve azt is, hogy a kérelmező származási országból való elutazása óta az elutazást megelőzően fennálló viszonyok intenzívebbé váltak. Nem követelmény azonban, hogy ezek az események a származási országban következzenek be. Harmadik felek cselekményei is érinthetik a kérelmező egyedi helyzetét.
--	--

<i>Az üldöztetéstől való megalapozott félelem, illetve a súlyos sérelem tényleges veszélye alapulhat a kérelmezőnek a származási ország elhagyása után folytatott tevékenységén is, különösen amennyiben megállapítható, hogy a kérelem alapjául szolgáló tevékenységek a származási országban már meglévő meggyőződés vagy beállítottság kifejezését és folytatását képezik.</i>	Az ügy vizsgálatát végző tisztviselőknek a kérelmező cselekményeihez kapcsolódó sur place helyzetek kezelése esetén meg kell vizsgálniuk, hogy az üldöztetés forrásai valószínűsíthetően ismerik a kérelmező meggyőződését vagy tevékenységét, és ahhoz kedvezőtlenül állnak-e hozzá oly módon, hogy a kérelmező megalapozottan félhet az üldöztetéstől vagy súlyos sérelem tényleges veszélyének van kitéve. „A származási országban már meglévő meggyőződés vagy beállítottság kifejezéséhez és folytatásához” nem szükséges az, hogy az utóbbit az adott személy a származási országában korábban kifejezésre juttassa. Az ilyen körülmény azonban nyilvánvalóan segítené annak bizonyítását, hogy a meggyőződés vagy beállítottság már korábban megvolt.
---	---

A Genfi Egyezmény sérelme nélkül, a tagállamok megállapíthatják, hogy az ismételt kérelmet benyújtó kérelmező rendszerint nem ismerhető el menekültként, amennyiben az üldöztetés veszélye olyan körülményeken alapul, amelyeket a származási ország elhagyását követően a kérelmező maga idézett elő (a kvalifikációs irányelv 5. cikkének (3) bekezdése). Ilyen kivétel esetleges bevezetésének célja a nemzetközi védelem rendszerével való visszaélések megakadályozása. Megjegyzendő azonban, hogy annak vizsgálata, miszerint a kérelmező félelme megalapozott-e, mindig előre tekintő marad és a visszaküldés tilalmát minden esetben be kell tartani.

Nemzeti jogszabályok és iránymutatás

Az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem forrásai [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

Genfi egyezmény	Kvalifikációs irányelv	Nemzeti jogszabályok
1A. cikk (2) bekezdése	6. cikk	

Az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem forrásai az alábbiak lehetnek:

Az állam

- Az állam fogalmát tágan kell értelmezni. Kiterjed *de jure* és *de facto* szervekre, és kormányzati feladatokat ellátó tisztviselőket is lefedhet függetlenül attól, hogy azok a kormányzat bírói, végrehajtói vagy jogalkotói ágaira vonatkoznak-e, és bármilyen szinten tevékenykedhetnek.
- Az üldöztetés vagy súlyos sérelem állami szereplői a következőket is magukban foglalhatják: az államhatalom gyakorlására felhatalmazott személyek vagy szervezetek; az államhatalom gyakorlására felhatalmazott szervek vagy szervezetek ellenőrzése vagy irányítása alatt eljáró magánszemélyek vagy csoportok; vagy a joghatóságukon kívül eljáró állami megbízottak.

Az államot vagy az államterület egy jelentős részét ellenőrzésük alatt tartó pártok vagy szervezetek

- Az állam területének vagy annak jelentős részének ellenőrzése során a felek vagy a szervezetek *de facto* állami szereplők lehetnek, ha *de jure* állami hatóság hiányában kormányzati hatáskört gyakorolnak.
- Az államot vagy területének jelentős részét ellenőrző felek vagy szervezetek és a nem állami szereplők között nem mindig éles a választóvonal.

Nem állami szereplők

- Ez a fogalom magában foglal minden olyan nem állami szereplőt, mint a klánok és törzsek, lázadó csoportok, bűnözők, családtagok stb.

Az üldöztetés forrásai a jogállás elbírálásának folyamatában kulcsfontosságúak. Az üldöztetésnek vagy súlyos sérelemnek mindig az adott szereplő részéről tanúsított magatartásban kell megnyilvánulnia.

Védelem a származási országban [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

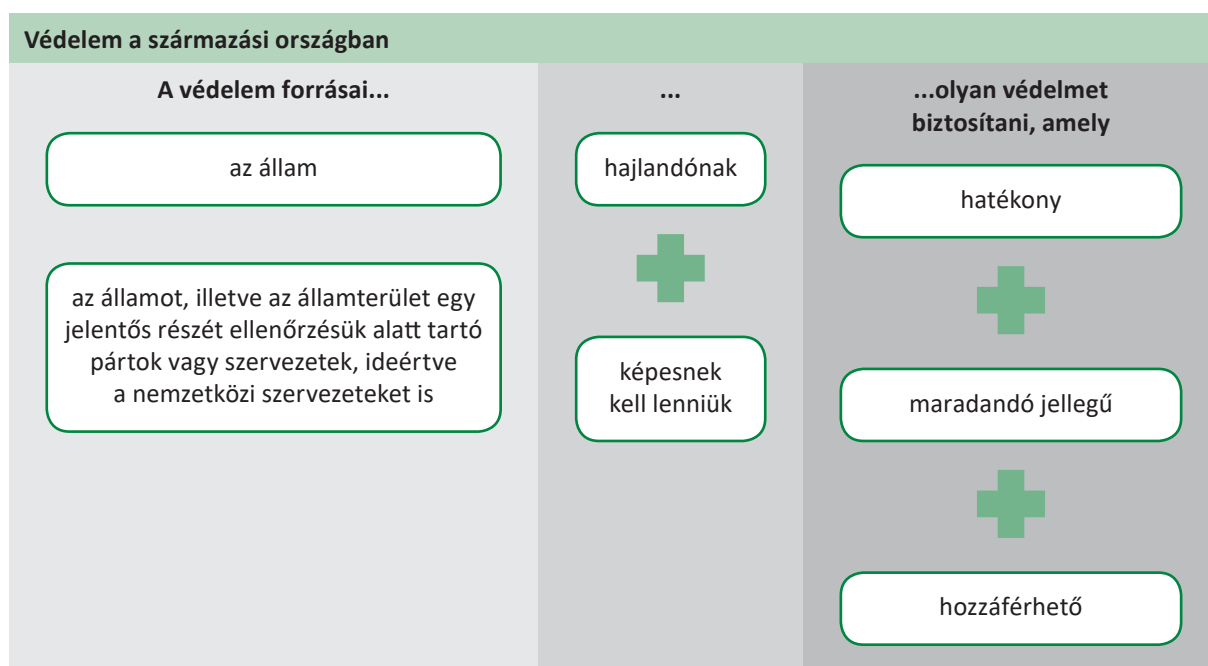
Genfi egyezmény	Kvalifikációs irányelv	Nemzeti jogszabályok
1A. cikk (2) bekezdése	7. cikk	

A nemzetközi védelem a származási országban elérhető védelemhez képest másodlagos. Ebből kifolyólag a nemzetközi védelem szükségességének vizsgálata keretében a védelem származási országban való elérhetőségének értékelése kötelező lépést jelent, amelyet akkor kell megtenni, ha az ügy vizsgálatát végző tisztviselő korábban megállapította, hogy az üldöztetés vagy súlyos sérelem tényleges veszélye áll fenn abban az esetben, ha a kérelmező visszatér a származási országában a saját térségébe.

Először is az ügy vizsgálatát végző tisztviselőnek meg kell vizsgálnia, hogy a származási országban a kérelmező térségében elérhető-e a védelem. Amennyiben a védelem a kérelmező számára nem érhető el, meg kell vizsgálni, hogy az adott országban van-e másik biztonságos terület.

A védelem elérhetőségének vagy hiányának nem kell összefüggnie az üldöztetési okokkal. A kellő védelem pusztá megghiúsulása vagy annak biztosítására való képtelenség a védelem hiányát mutatja. A védelem forrásainak indokai vagy megkülönböztető okai nem minősülnek előfeltételnek. Megjegyzendő azonban, hogy amennyiben a védelem hiánya szándékos, az üldöztetésnek vagy súlyos sérelemnek minősülhet.

Az alábbi táblázat bemutatja azokat az elemeket, amelyeket kötelezően figyelembe kell venni az üldöztetéssel vagy súlyos sérelemmel szembeni védelem elérhetőségének vizsgálata során:

A védelem forrásai [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

A védelem forrásainak felsorolása **kimerítő jellegű**.

- **Az állam**

Rendszerint az állam a védelem elsődleges forrása. Az állam magában foglal minden, jogalkotási, végrehajtási, igazságszolgáltatási vagy egyéb funkciót betöltő szervet attól függetlenül, hogy az központi, szövetségi, regionális, tartományi vagy helyi szinten jár-e el.

Egyes esetekben a magánszférabeli szervezetek is rendelkezhetnek állami jogkörökkel és az állam irányítása alatt felelhetnek a védelem biztosításáért. Erre az állam által elfogadott intézkedés keretében kerülhet sor.

Az államnak – ahhoz, hogy a védelem forrásának minősüljön – a származási ország teljes területét vagy annak jelentős részét ellenőrzése alatt kell tartania. Egyes esetekben az állam a védelem forrásaként a pártoktól és szervezetektől, köztük a nemzetközi szervezetektől segítséget kaphat annak érdekében, hogy betölthesse védelmi szerepét; a szerepkör azonban nem sértheti az állam adott területen vagy annak jelentős részén történő ellenőrzési jogát.

Állam: hajlandóság

Az állam nem hajlandó védelmet nyújtani különösen akkor, ha maga az állam felelős az üldöztetésért vagy a súlyos sérelemért, vagy tolerálja az ilyen cselekményeket.

Amennyiben az állam vagy az állam megbízottai felelősek az üldöztetésért vagy a súlyos sérelemért, akkor azt kell vélelmezni, hogy a kérelmező számára nem áll rendelkezésre hatékony védelem. Ez a védelem azonban megdönthető és bizonyos kivételek alkalmazhatók (pl. ha a fenyegetés helyi hatóság részéről áll fenn, és a központi hatóság hajlandó és képes védelmet nyújtani).

Állam: képeség

A védelemre való pusztán hajlandóság nem elegendő a védelemre való képesség hiányában.

Az állam nem képes védelmet nyújtani, ha nem rendelkezik az ahhoz szükséges hatalommal vagy forrásokkal.

Ebben a tekintetben különös figyelmet kell fordítani azokra a helyzetekre, amikor a közelmúltban hatalomváltásra került sor a származási országban, vagy ha az országban vészhelyzet van.

Mindkét feltételnek teljesülnie kell. A kérelmező nem tekinthető védelemben részesülőnek, amennyiben az állam hajlandó, azonban képtelen védelmet nyújtani vagy képes, azonban nem hajlandó védelmet nyújtani.

Előfordulhat, hogy az állam konkrétan a kérelmező esetében vagy a kérelmezőre is kiható általános jelleggel képtelen vagy nem hajlandó a védelem biztosítására.

- **Pártok vagy szervezetek, beleértve a nemzetközi szervezeteket is**

A pártok és szervezetek a védelem forrásainak minősülhetnek, amennyiben teljesítik az alábbi együttes követelményeket:

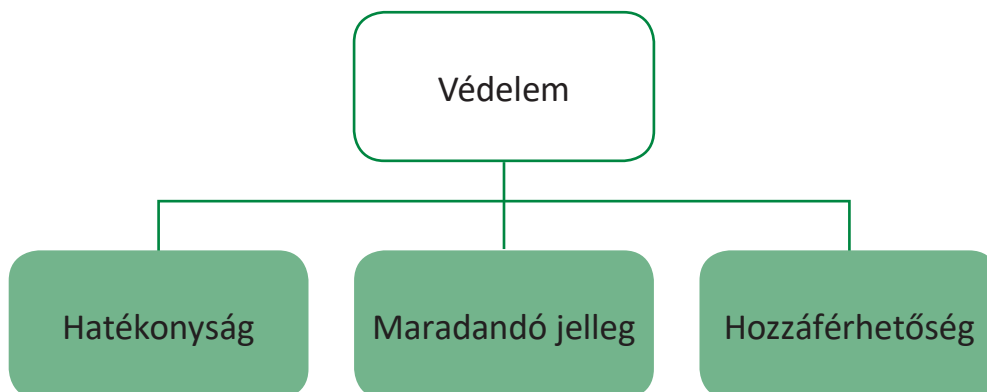

A pártokat vagy szervezeteket az állam területe vagy annak jelentős része felett ellenőrzést gyakorlóknak akkor lehet tekinteni, ha megállapítható, hogy releváns kormányzati funkciókat látnak el. Ezt azzal együtt kell vizsgálni, hogy ténylegesen képesek-e hatékony és maradandó jellegű védelmet nyújtani.

A pártok és szervezetek védelem nyújtására való képességét és hajlandóságát az állami védelemre vonatkozó előírásokkal egyező előírások szerint kell megvizsgálni.

A védelem minősége

A származási országban biztosított védelemnek három együttes feltételt kell teljesítenie:

► Hatékonyaság [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

A védelem rendszerint akkor valósul meg, ha az említett szereplők – például az üldöztetésnek, illetve súlyos sérelmet okozó minősülő cselekmények felderítéséhez, büntetőeljárás útján történő üldözéséhez és szankcionálásához szükséges hatékony jogszabályokkal – megfelelő lépéseket tesznek az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem megakadályozása érdekében, és ha a kérelmező hozzáférhet e védelemhez.

Az, hogy a védelem forrása tesz-e „**ésszerű lépéseket**”, gyakorlati kérdés, és arra utal, hogy ésszerűen mely intézkedések várhatóak az üldöztetés vagy az olyan súlyos sérelem megelőzése érdekében, amelytől a kérelmező tart. Az, hogy mi minősül ésszerű lépésnek, attól is függ, hogy mennyire súlyos az a sérelem, amelytől a kérelmező tart. A rossz bánásmód bizonyos mértéke nem zárható ki akkor sem, ha az üldöztetés vagy a súlyos sérelem elszívésének megelőzése érdekében ésszerű lépések történtek.

Az üldöztetési cselekmények vagy a súlyos sérelmet okozó cselekmények súlyosságuk miatt rendszerint a büntetőjog hatálya alá esnek. A bekövetkezésüket követően az üldöztetésnek vagy súlyos sérelemnek minősülő cselekmények pusztán felderítése, azokkal kapcsolatban büntetőeljárás indítása és büntetés kiszabása nem teljesíti a hatékony védelem követelményét. A védelem forrásainak ésszerű lépéseket kell tenniük abból a célból, hogy megelőzzék az ilyen sérelmet okozó cselekményeket, és csökkentsék azok előfordulásának kockázatát.

Az emberi jogi nyilvántartásokhoz, a korrupcióhoz, az erőforrások kellő rendelkezésre állásához, a jogalkalmazási gyakorlatokhoz, az igazságszolgáltatás függetlenségéhez stb. hasonló szempontok figyelembe vehetők annak vizsgálata során, hogy a hatékony védelem biztosított-e.

► Maradandó jelleg [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

Mivel a nemzetközi védelem szükségességének vizsgálata előre tekintő, alapvető fontosságú annak értékelése, hogy a származási országban biztosított védelem maradandó jellegű-e.

Különösen gondosan kell eljárni az államot, illetve az államterület egy jelentős részét ellenőrzésük alatt tartó pártok vagy szervezetek, ideértve a nemzetközi szervezetek által biztosított védelem vizsgálata esetén, tekintve, hogy az említett ellenőrzésnek rendszerint átmeneti jellegűnek kell lennie.

► Hozzáférhetőség [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

A kérelmező származási országban biztosított védelemhez való hozzáférését a védelem jogi és gyakorlati akadályaira is tekintettel kell megvizsgálni. Ezek az akadályok kapcsolódhatnak a kérelmező személyes helyzetéhez, a hátrányos megkülönböztetéshez, a kulturális akadályokhoz, az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem forrásának pozíciójához stb.

Amennyiben az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem forrása az állam, feltételezhető, hogy a védelem nem érhető el. Ez az állam általi hajlandóság követelményéhez kapcsolódik.

A védelem hiányának megállapításához bizonyítani kell az alábbiakat:

- a kérelmező sikertelenül kért védelmet a származási ország illetékes hatóságaitól; vagy
- a kérelmező nem kapott volna védelmet, ha azt kéri, például akkor ha a védelem általánosan nem érhető el vagy ha a kérelem következetlen vagy egyenesen veszélyes lenne.

A származási országban rendelkezésre álló belföldi jogorvoslatok kimerítése azonban nem feltétele az üldözéssel vagy súlyos sérelemmel szembeni védelemhez való hozzáférés hiányára való hivatkozáshoz. Kellően figyelembe kell venni a kérelmező személyes körülményeit, különösen akkor, ha a kérelmezőt a védelem forrása rossz bánásmódban részesítette vagy ha a védelem forrása korábban nem védte meg a kérelmezőt az üldöztetéstől vagy súlyos sérelemtől.

Belföldi védelem lehetősége [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

Genfi egyezmény	Kvalifikációs irányelv	Nemzeti jogszabályok
1A. cikk (2) bekezdése	8. cikk	

Amennyiben a származási országban a kérelmező térségében a védelem nem érhető el, meg kell vizsgálni, hogy van-e az országnak másik, biztonságos része.

Következésképpen az ügy vizsgálatát végző tisztviselő megállapíthatja, hogy a kérelmező nem szorul nemzetközi védelemre, ha a származási ország egy részében nem rendelkezik az üldöztetéstől való megalapozott félelemmel, és nem áll fenn a súlyos sérelem veszélye vagy az üldözéssel vagy súlyos sérelemmel szembeni védelemhez hozzáfér.

Az ügy vizsgálatát végző tisztviselőnek kell bizonyítania, hogy a belföldi védelem a származási ország egy adott térségében elérhető. Ezt a térséget az ügy vizsgálatát végző tisztviselőnek kell meghatározni.

Annak megállapítása érdekében, hogy a kérelmező származási országának egy **adott részén** rendelkezésre áll-e belföldi védelem, három együttes kritériumnak kell teljesülnie:

Az ország e része a kérelmező számára **biztonságos**.

A kérelmező **hozzáfér** az ország ehhez a részéhez.

A kérelmezőtől **ésszerűen elvárható, hogy letelepedjen ott**.

Nincs olyan követelmény, miszerint a kérelmezőnek a nemzetközi védelem kérelmezése előtt a származási ország másik részében ki kell merítenie a védelem megszerzésére rendelkezésre álló lehetőségeket. A vizsgálat központi kérdése az, hogy ilyen lehetőség az elbírálás időpontjában rendelkezésre áll-e.

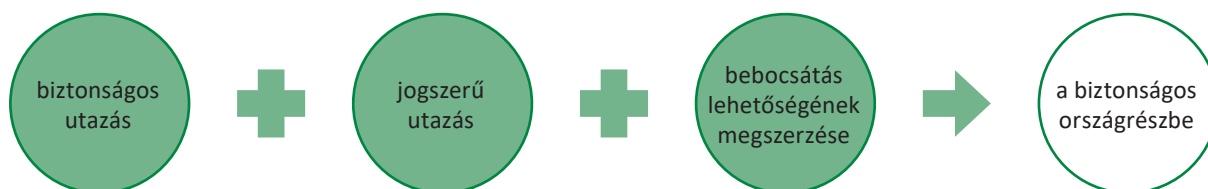
► **Biztonságosság a származási ország egy részében** [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

A kérelmező számára egy adott térség biztonságos, mivel nem rendelkezik az üldöztetéstől vagy súlyos sérelemtől való megalapozott félelemmel, vagy mert az ország említett részében az üldözéssel vagy súlyos sérelemmel szemben védelemben részesülhet.

<p>Az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem hiánya</p>	<p style="text-align: center;">továbbá</p> <ul style="list-style-type: none"> A kérelmező térségéből eredő kezdeti üldöztetés, illetve a súlyos sérelem hiánya: e tekintetben meg kell vizsgálni az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem forrásának hatókörét; Nincs az üldöztetésnek vagy súlyos sérelemnek esetleges új formája. <p>Amennyiben az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem forrása az állam, a származási országban nincs biztonságos térség, mivel az állam általában a teljes területe felett hatáskört gyakorol.</p>
vagy	
<p>Az üldöztetéssel, illetve a súlyos sérelemmel szembeni védelem elérhetősége</p>	<p>A vizsgált területen a védelemnek a származási országban a kérelmező térségében az üldöztetéssel vagy súlyos sérelemmel szembeni védelemre vonatkozó kötelező szempontoknak kell megfelelnie (lásd „A védelem minősége” részt).</p> <p>Amennyiben az állam az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem forrása, feltételezhető, hogy a kérelmező nem férhet hozzá hatékony védelemhez, mivel az állam általában a teljes területe felett hatáskört gyakorol.</p> <p>Amennyiben az állam a nem állami szereplők által okozott üldöztetést vagy súlyos sérelmet elnézi vagy eltűri, meg kell vizsgálni, hogy a nem állami szereplők milyen hatást gyakorolnak a nemzetközi védelem szempontjából figyelembe vett térségben.</p>

► **A származási ország egy részére való belépés** [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

Annak megállapításához, hogy a származási országban a kérelmező számára a belföldi védelem hozzáférhető, nem elegendő, ha az ügy vizsgálatát végző tisztviselő meghatározza az ország biztonságos részét. A kérelmező számára lehetővé kell tenni, hogy az ország e részébe biztonságosan és jogszerűen utazhasson, és oda bebocsátást nyerjen.

- **Biztonságos utazás** – Van biztonságos útvonal, amelyen a kérelmező indokolatlan mértékű nehézség nélkül átutazhat, hogy súlyos veszély nélkül beléphessen a származási ország biztonságos részébe.
- **Jogszerű utazás** – Nincs olyan jogi akadály, amely meggátolná a kérelmezőt abban, hogy a biztonságos térségbe utazzon.
- Amennyiben a kérelmezőnek a biztonságos térségbe való belépéséhez harmadik ország területén kell keresztülhaladnia, ezen áthaladásnak jogszerűnek kell lennie.
- **Bebocsátás nyerése** – A térséget ellenőrző szereplők lehetővé teszik a kérelmező számára, hogy belépjen a térségbe.

► **A származási ország valamely részében a kérelmező letelepedésének észszerűsége** [\[vissza az ellenőrző listához\]](#)

Az észszerűség tesztje a **jog alapú megközelítésre** épül. Különösen az alapvető szükségletek kielégítését, többek között az étkezést, menedéket és a higiénéért kell biztosítani. Emellett meg kell vizsgálni, hogy az adott személynek lehetősége van-e arra, hogy saját maga és családja részére biztosítsa a megélhetést, az alapvető egészségügyi ellátást és a gyermekek oktatását.

Azt, hogy a kérelmező számára észszerű-e letelepedni az ország adott részén, a kérelmező egyedi körülményeinek, köztük az életkor, a nem, az egészségügyi állapot, a társadalmi és oktatási háttér, a családi és társadalmi kötelek, a nyelv, a nemi identitás és a szexuális irányultság stb. figyelembevételével kell megvizsgálni.

Nemzeti iránymutatás

A származási ország által biztosított védelem igénybevételére való hajlandóság hiánya

Amennyiben a védelem a származási országban elérhető, előfordulhat, hogy a kérelmező megalapozott okból nem hajlandó igénybe venni e védelmet.

A kérelmező származási ország által biztosított védelem (beleértve a származási ország második biztonságos térségében elérhető védelmet) igénybevételére való hajlandósága hiányának össze kell függenie a kérelmező üldöztetéstől való félelmével vagy a súlyos sérelem veszélyével.

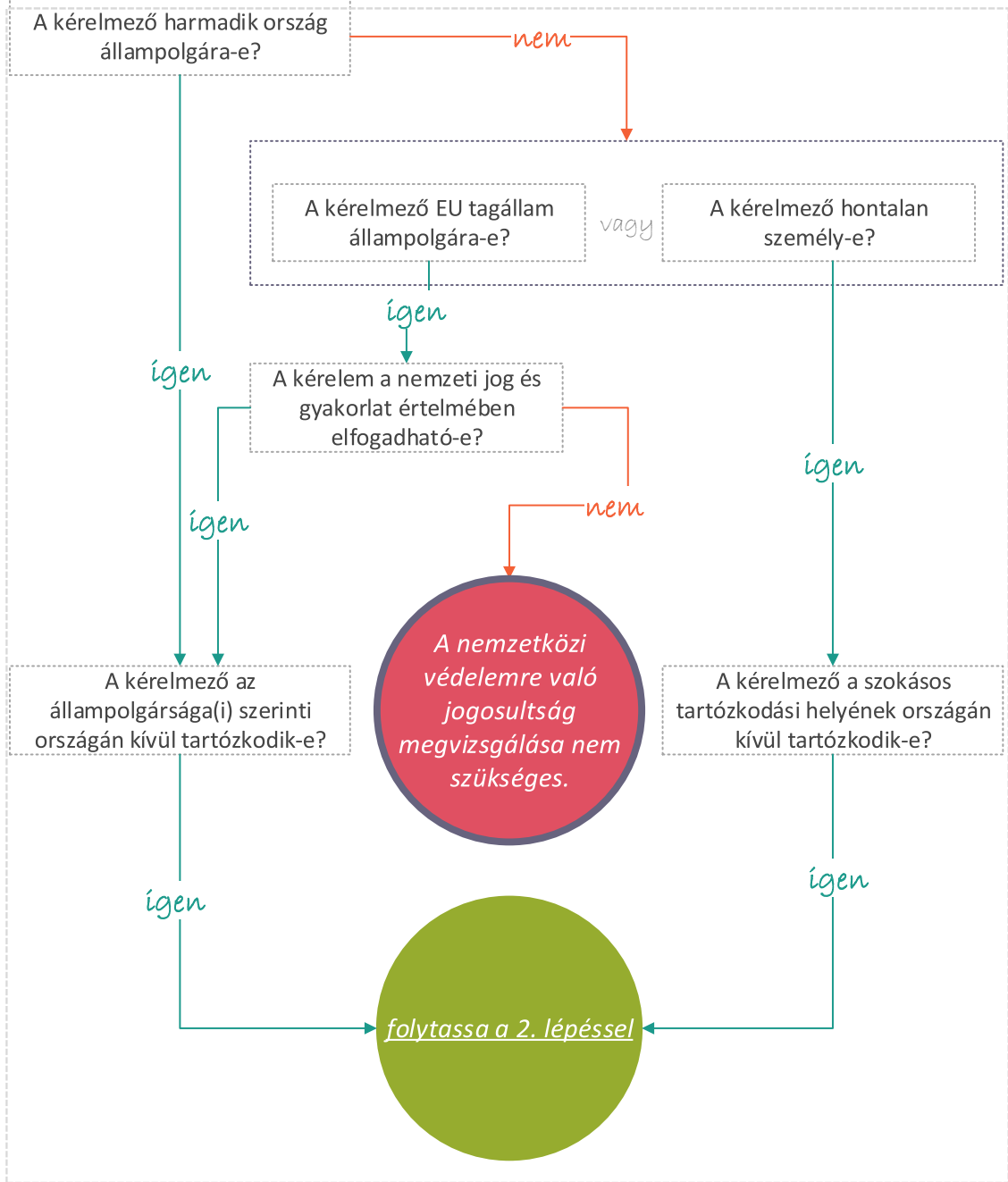
A traumatikus események és azok hosszan tartó következményeinek megtapasztalása olyan kényszerítő ok lehet, amely miatt a kérelmező nem hajlandó igénybe venni a származási ország által nyújtott védelmet.

FOLYAMATÁBRÁK

- ▶ *egyedi nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálatával kapcsolatos vizuális lépésenkénti útmutató az ügy vizsgálatát végző tisztviselő számára*

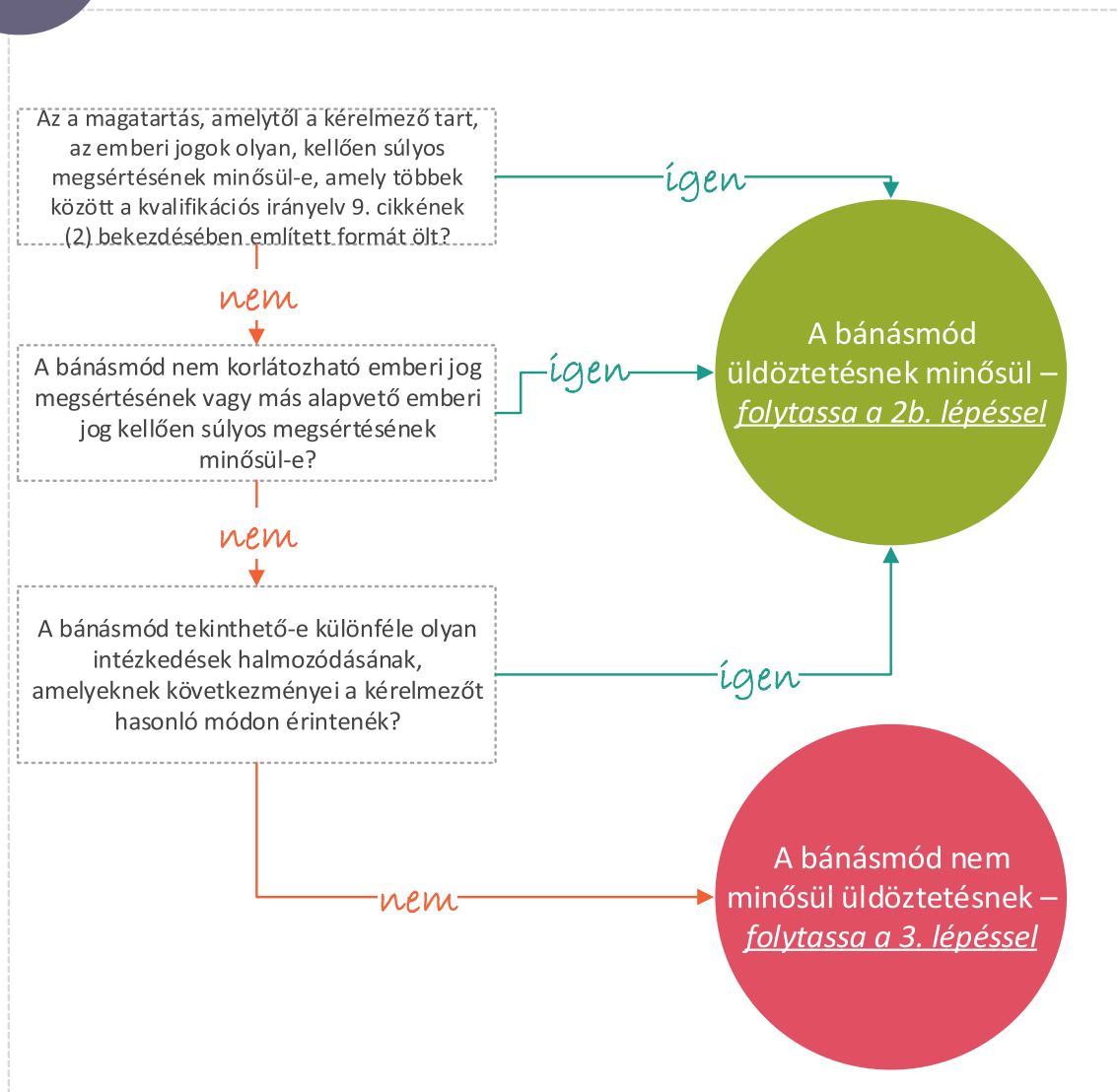
1

Előzetes megfontolások: személyi és területi hatály

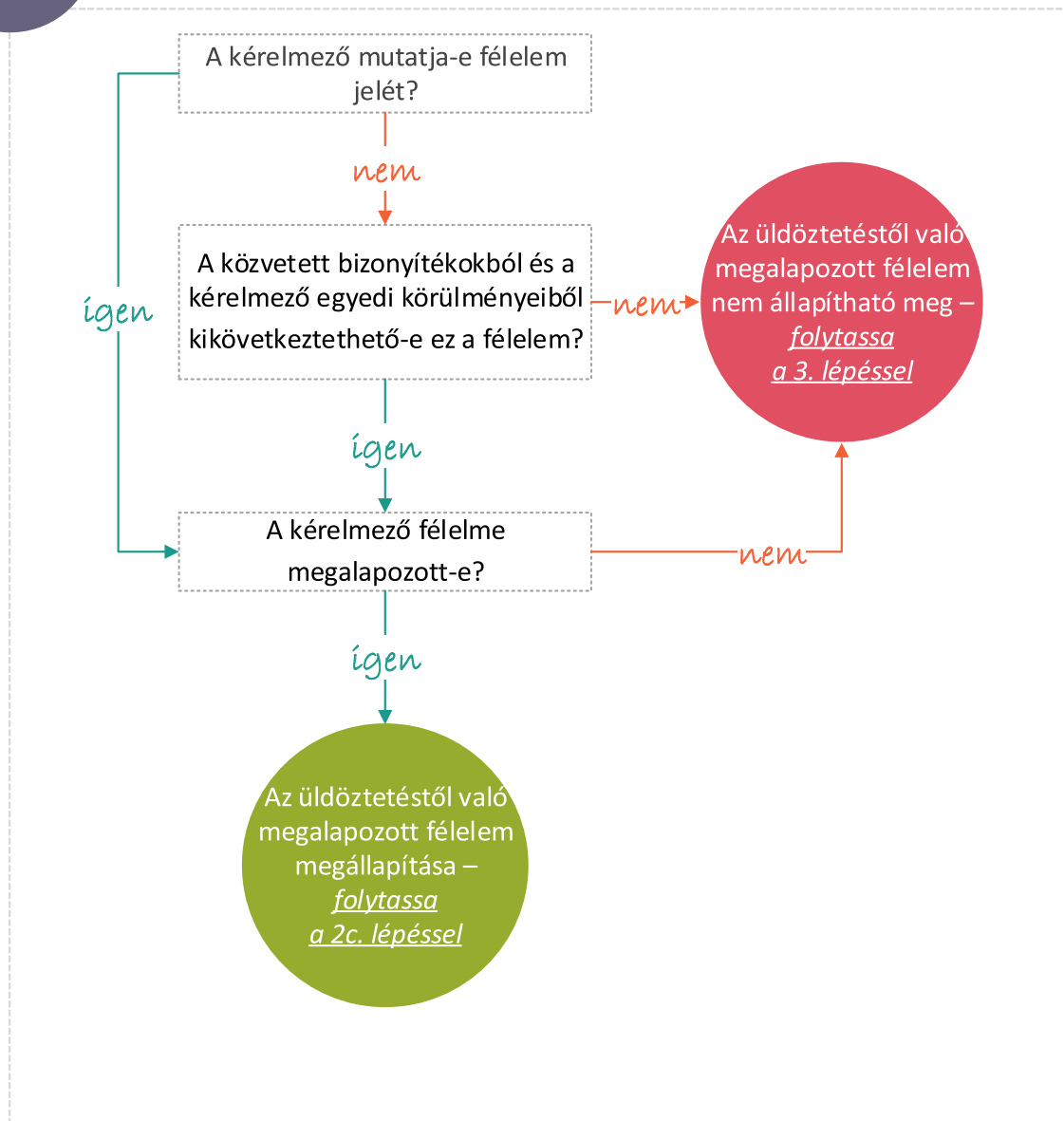
2a

Üldöztetés

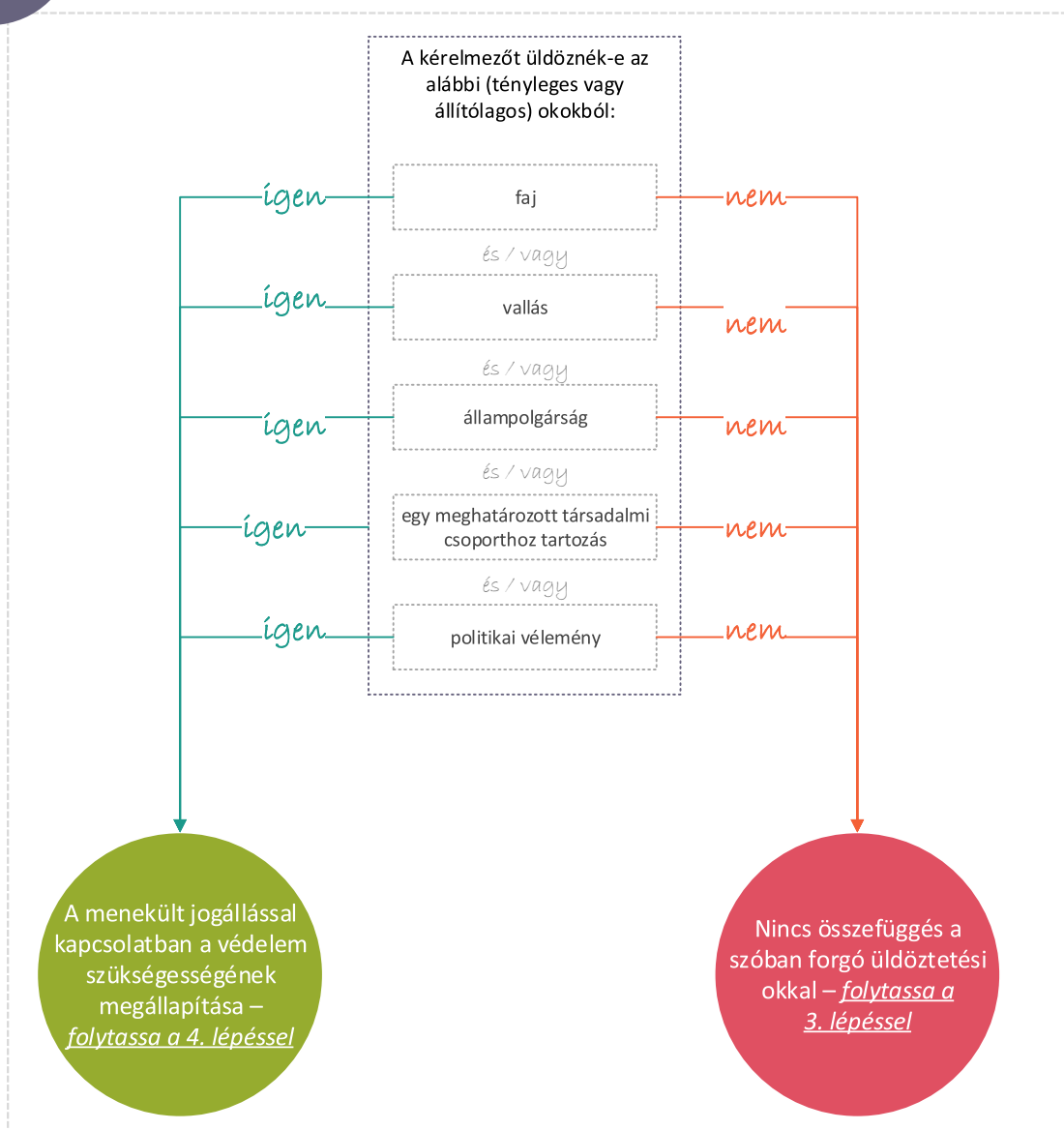
26

Megalapozott félelem

20

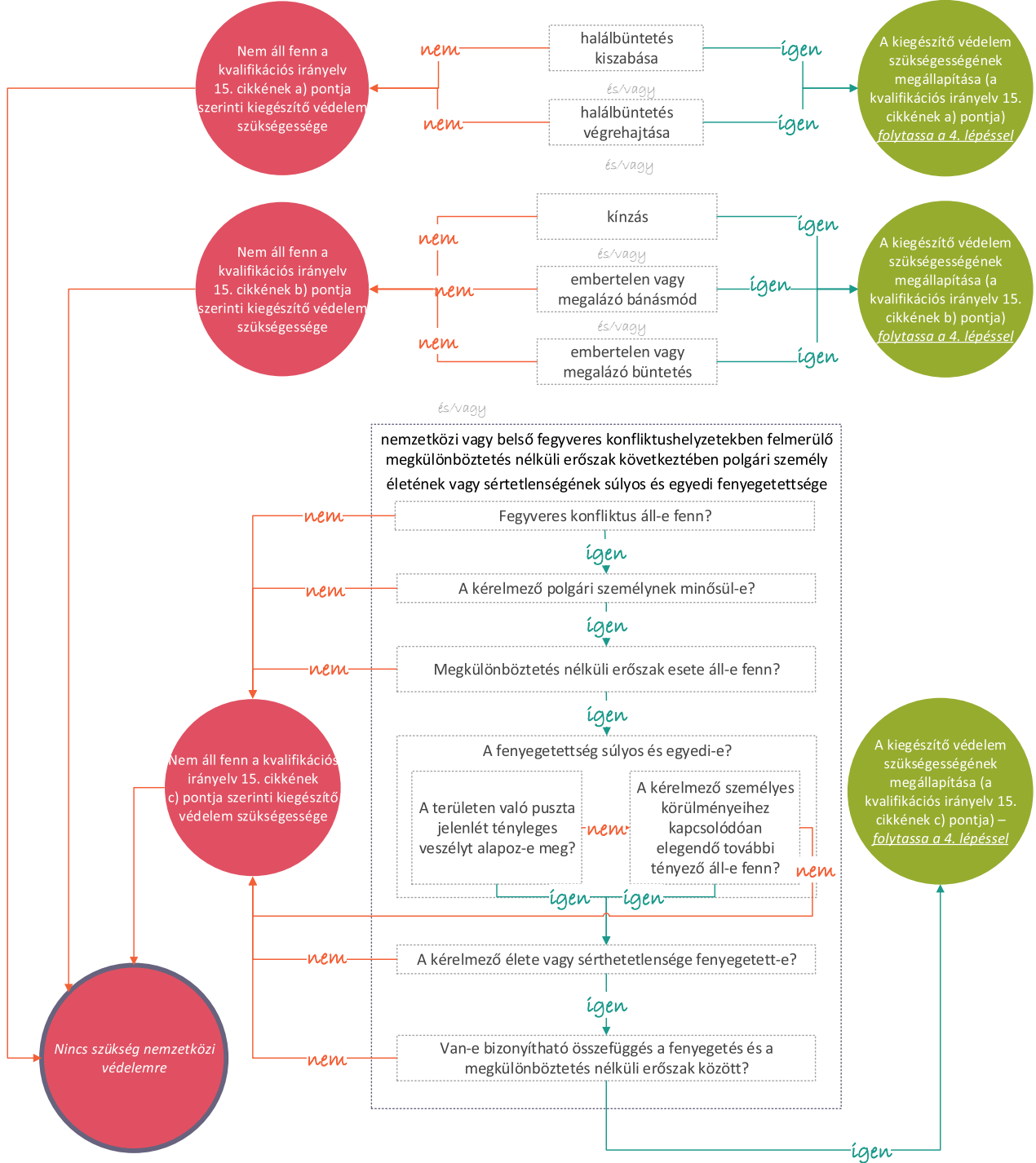
Üldöztetési ok

3

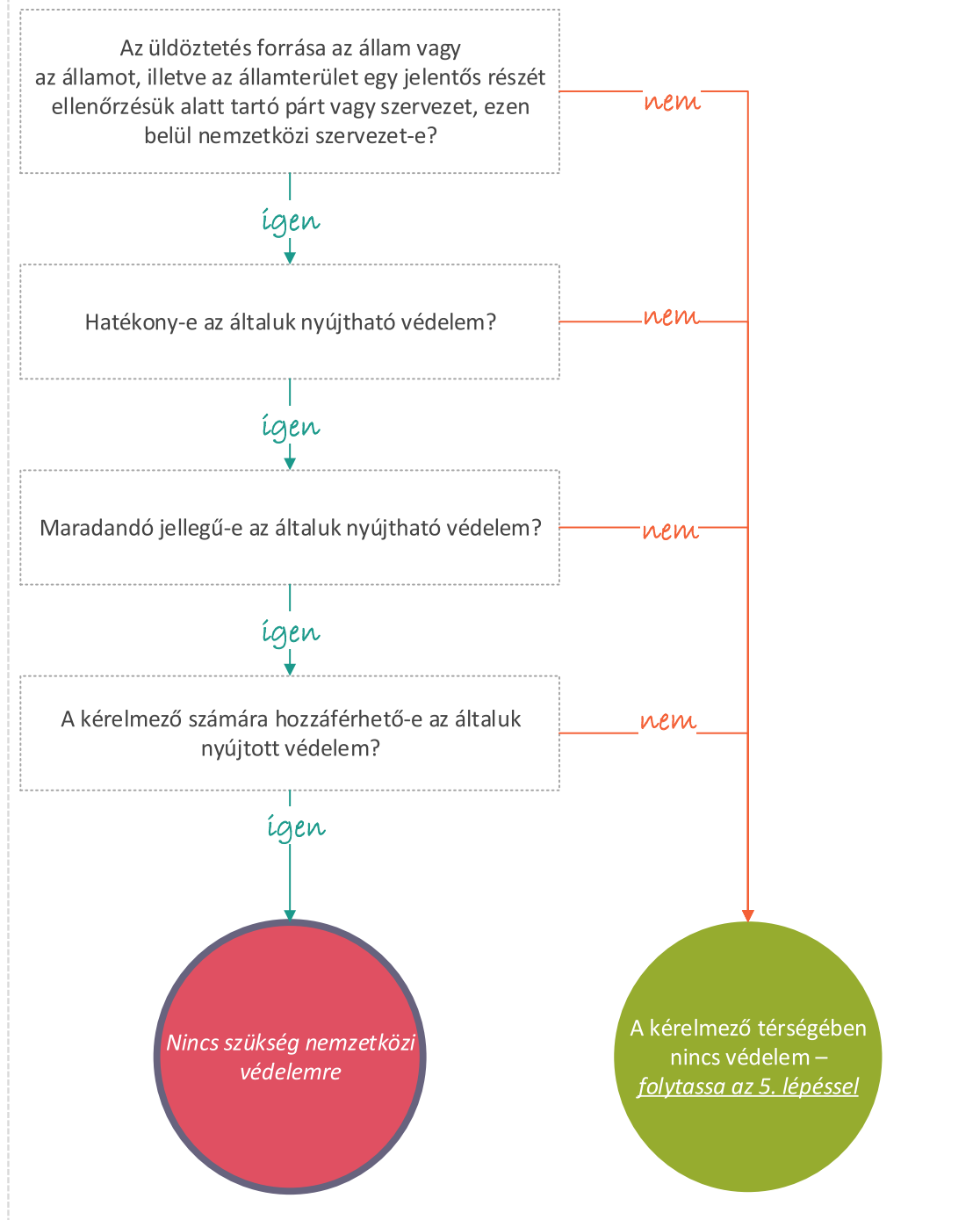
Kiegészítő védelem

Észszerűen valószínűsíthető, hogy a kérelmezőt a súlyos sérelem bármely alábbi típusa érné?

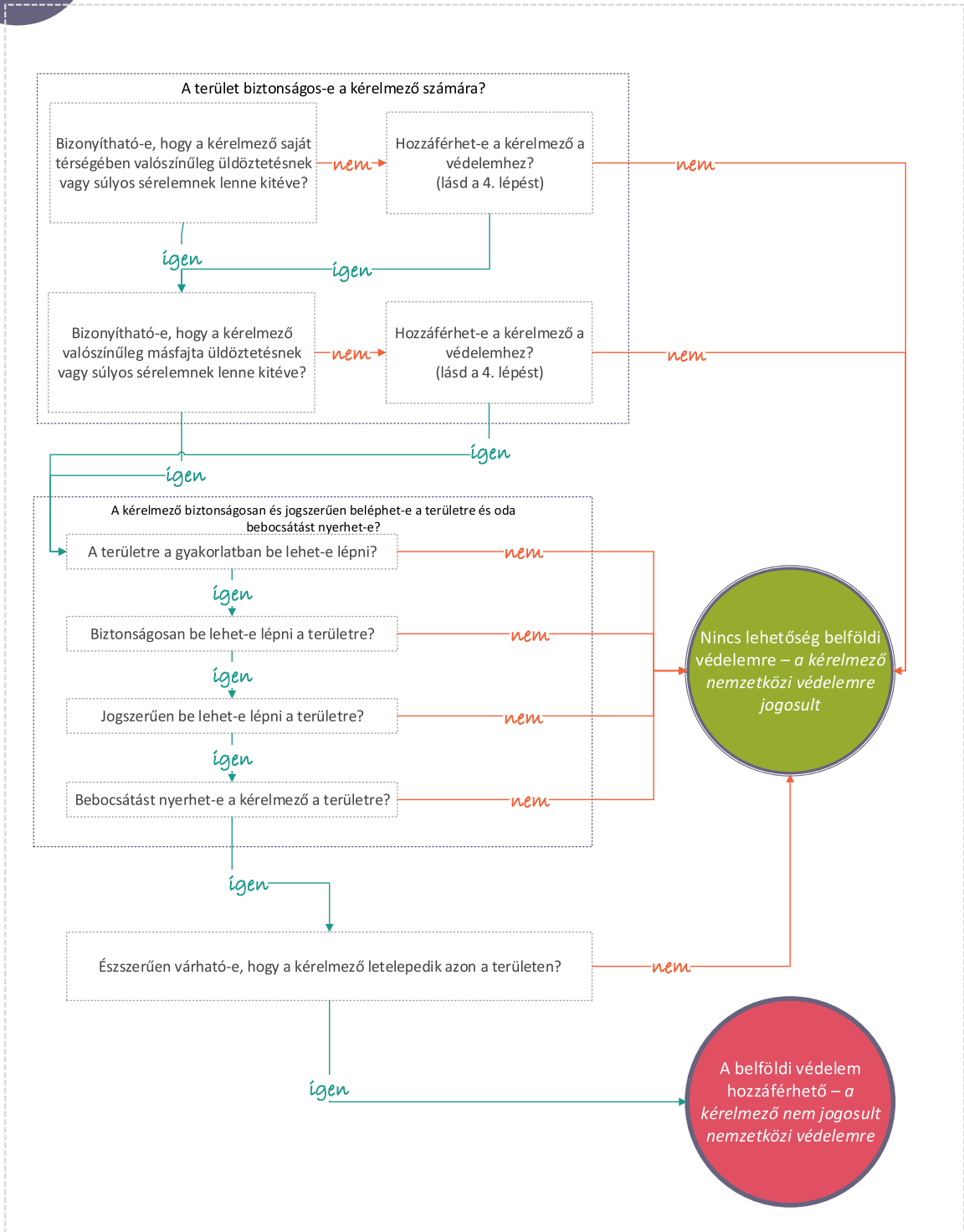
4

Védelem a származási országban

5

Belföldi védelem lehetősége

SZAKIRODALOM

- ▶ *jogszabályokra, a vonatkozó ítélkezési gyakorlatra és további forrásokra való hivatkozások*
- ▶ *a kitölthető részeket használja a nemzeti jogszabályokra és ítélkezési gyakorlatra vonatkozó utalások feltüntetésére*

Hasznos linkek

- ✓ **APD** – A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv
- ✓ **EJEB** – Az Emberi Jogok Európai Bírósága
- ✓ **EJEE** – Az Emberi Jogok Európai Egyezménye
- ✓ **EUB** – Az Európai Unió Bírósága
- ✓ **GE** – A menekültek jogállására vonatkozó 1951. évi genfi egyezmény és 1967. évi jegyzőkönyv
- ✓ **kvalifikációs irányelv** - A harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv
- ✓ **NB** – Nemzetközi Bíróság

Egyéb források

A menekült jogállás menekültek jogállására vonatkozó 1951. évi genfi egyezmény és 1967. évi jegyzőkönyv alapján történő elbírálásával kapcsolatos eljárásokra és kritériumokra vonatkozó UNHCR kézikönyv és iránymutatás, egyéb útmutatók, szakpolitikai dokumentumok és az UNHCR Excom és állandó bizottságának következtetései elérhetők [itt](#).

Jogi hivatkozások és a releváns ítélkezési gyakorlat

A jogi hivatkozások és az ítélkezési gyakorlat ezen áttekintésének nem célja, hogy kimerítő hivatkozási eszköz legyen. Mindössze arra szolgál, hogy gyakorlati útmutatást biztosítson a vizsgálatot végző tisztviselő számára a legrelevánsabb rendelkezések és ítélkezési gyakorlat közül néhánynak a megjelölésével.

Az alábbi hivatkozások témakörök szerint kerültek csoportosításra. Adott esetben a hivatkozás megkönnyítése céljából a további jogi eszközök hiperlinkként vannak beépítve.

Általános elvek

Jogi hivatkozások	Ítélezési gyakorlat
A GE 1A. cikkének (2) bekezdése	✓ EUB, H.N. kontra Minister for Justice, Equality and Law Reform, Ireland, Attorney General, C-604/12 ügy, 2014. május 8-i ítélet, EU:C:2014:302, 35. pont (a menekült jogállás elsődlegessége)
A kvalifikációs irányelv 2. cikkének d) és f) pontja	✓ EUB, MM kontra Minister for Justice, Equality and Law Reform, Ireland, Attorney General, C-277/11 ügy, 2012. november 22-i ítélet, EU:C:2012:744, 64. pont (a döntéshozatali folyamat szakaszai)
A kvalifikációs irányelv 4. cikkének (3) bekezdése	
Nemzeti jogszabályok	Nemzeti ítélkezési gyakorlat

Személyi és területi hatály

Jogi hivatkozások	Ítélezési gyakorlat
<p>A menekültek jogállására vonatkozó genfi egyezményhez kapcsolódó 1967. évi jegyzőkönyv</p> <p>A kvalifikációs irányelv 2. cikkének d) és f) pontja</p> <p>A hontalan személyek jogállására vonatkozó egyezmény, 360 UNTS 117, 1954. szeptember 28.</p> <p>Az Európai Unió tagállamának állampolgárai számára nyújtott menedéjogról szóló (24.) jegyzőkönyv</p>	<p>✓ NB, <i>Nottebohm ügy (Liechtenstein v Guatemala)</i>, 1955. április 6-i ítélet, második szakasz, ICJ Reports 1955, 23–24. o. (<i>nemzetiség vizsgálata</i>)</p> <p>✓ EUB, <i>X és X kontra État belge</i>, C-638/16 PPU ügy, 2017. március 7-i ítélet, ECLI:EU:C:2017:173, 49. és 51. pont (<i>a kvalifikációs irányelv területi hatálya</i>)</p>
Nemzeti jogszabályok	Nemzeti ítélezési gyakorlat

Menekült jogállás: az üldöztetéstől való megalapozott félelem

Jogi hivatkozások	Ítélezési gyakorlat
<p>A GE 1A. cikkének (2) bekezdése</p> <p>A kvalifikációs irányelv 9. cikke</p> <p>A kvalifikációs irányelv 4. cikkének (4) bekezdése</p> <p>Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, ENSZ Közgyűlés, 217 (III) határozat, 1948. december 10.</p> <p>A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (ICCPR), 999 UNTS 171, 1966. december 16.</p> <p>Nemzetközi egyezmény a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről, 660 UNTS 195, 1966. március 7.</p> <p>Egyezmény a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről, 1249 UNTS 13, 1979. december 18.</p> <p>Egyezmény a Gyermek Jogairól, 1577 UNTS 3, 1989. november 20.</p>	<p>✓ EUB, <i>Andre Lawrence Shepherd kontra Bundesrepublik Deutschland</i>, C-472/13 ügy, 2015. február 26-i ítélet, ECLI:EU:C:2015:117, 25–26. pont (<i>az üldöztetés egyedi értékelése</i>); 46., 49. és 52–56. pont (<i>katonai dezertálás</i>)</p> <p>✓ EUB, <i>Bundesrepublik Deutschland kontra Y és Z</i>, C-71/11 és C-99/11 egyesített ügyek, 2012. szeptember 5-i ítélet, nagytanács, ECLI:EU:C:2012:518, 57. pont, 60–67. pont (<i>a vallásszabadsághoz való jogba történő beavatkozás súlyossága</i>); 72. pont (<i>üldöztetésnek minősülés szempontjából kellő súlyosság</i>); 78–80. pont (<i>megalapozottság</i>)</p> <p>✓ EUB, <i>Minister voor Immigratie en Asiel kontra X és Y és Z kontra Minister voor Immigratie en Asiel</i>, C-199/12–C-201/12 egyesített ügyek, 2013. november 7-i ítélet, ECLI:EU:C:2013:720, 53–61. pont (<i>üldöztetésnek minősülés szempontjából kellő súlyosság, a homoszexuális cselekmények kriminalizálása</i>); 63–64. pont (<i>múltbeli üldöztetés</i>; 73–76. pont (<i>megalapozottság</i>)</p>

Jogi hivatkozások	Ítélezési gyakorlat
<p>A gyermekek fegyveres konfliktusba történő bevonásáról szóló, a gyermek jogairól szóló egyezményhez fűzött fakultatív jegyzőkönyv, 2000. május 25.</p> <p>A gyermekek eladásáról, a gyermekprostitúcióról és a gyermekpornográfiáról szóló, a gyermek jogairól szóló egyezményhez fűzött fakultatív jegyzőkönyv, 2000. május 25.</p> <p>Egyezmény a fogyatékossgal élő személyek jogairól, 2515 UNTS 3, 2006. december 13.</p> <p>A Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok 1966. évi Nemzetközi Egyezségokmánya (ICESR), 993 UNTS 3, 1966. december 16.</p> <p>Az 1961. évi Európai Szociális Charta, ETS 35. sz., 1961. október 18. és a felülvizsgált Európai Szociális Charta, ETS 163. sz., 1996. május 3.</p>	
Nemzeti jogszabályok	Nemzeti ítélezési gyakorlat

Üldöztetési okok: faji okok

Jogi hivatkozások	Ítélezési gyakorlat
<p>A GE 1A. cikkének (2) bekezdése</p> <p>A kvalifikációs irányelv 10. cikke (1) bekezdésének a) pontja</p> <p>Nemzetközi egyezmény a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről, 660 UNTS 195, 1966. március 7.</p>	<p>✓ EJEB, <i>Khamrakulov kontra Oroszország</i>, 68894/13. sz. kérelem, 2015. április 16., 66. és 67. pont (etnikai származáson alapuló üldöztetés)</p> <p>✓ EJEB, <i>A.A. Kontra Franciaország</i>, 18039/11. sz. kérelem, 2015. április 15., 58. pont (etnikai származáson alapuló üldöztetés)</p> <p>✓ EJEB, <i>A.F. Kontra Franciaország</i>, 80086/13. sz. kérelem, 2015. április 15-i ítélet, 50–52. pont (etnikai származáson alapuló üldöztetés)</p> <p>✓ EJEB, <i>S.H. Kontra Egyesült Királyság</i>, 19956/06. sz. kérelem, 2010. június 15-i ítélet, 70. pont (faji megkülönböztetés)</p> <p>✓ EJEB, <i>Salah Sheekh kontra Hollandia</i>, 1948/04. sz. kérelem, 2007. január 11-i ítélet, 148. pont (etnikai kisebbség)</p> <p>✓ EJEB, <i>Ciprus kontra Törökország</i>, 25781/94. sz. kérelem, 2001. május 10-i ítélet, nagytanács, 306. pont (faji megkülönböztetés)</p>
Nemzeti jogszabályok	Nemzeti ítélezési gyakorlat

Üldöztetési okok: vallási okok

Jogi hivatkozások	Ítélezési gyakorlat
A GE 1A. cikkének (2) bekezdése	✓ EUB, <i>Bundesrepublik Deutschland kontra Y és Z</i> , C-71/11 és C-99/11 egyesített ügyek, 2012. szeptember 5-i ítélet, nagytanács, Y és Z, ECLI:EU:C:2012:518, 80. pont (a kérelmezőtől nem várható el, hogy tartózkodjon a vallásgyakorlástól)
A kvalifikációs irányelv 10. cikkének b) pontja	✓ EJEB, <i>F.G. kontra Svédország</i> , 43611/11. sz. kérelem, 2016. március 23-i ítélet, 123–124. pont (áttérés másik vallásra) ✓ EJEB, <i>M.K.N. kontra Svédország</i> , 72413/10. sz. kérelem, 2013. június 22-i ítélet, 32–44. pont (vallási hovatartozás)
Nemzeti jogszabályok	Nemzeti ítélezési gyakorlat

Üldöztetési okok: nemzetiség

Jogi hivatkozások	Ítélezési gyakorlat
A GE 1A. cikkének (2) bekezdése	
A kvalifikációs irányelv 10. cikkének c) pontja	
Nemzeti jogszabályok	Nemzeti ítélezési gyakorlat

Üldöztetési okok: egy meghatározott társadalmi csoporthoz tartozás

Jogi hivatkozások	Ítélezési gyakorlat
A GE 1A. cikkének (2) bekezdése	✓ EUB, <i>Minister voor Immigratie en Asiel kontra X és Y és Z kontra Minister voor Immigratie en Asiel</i> , C-199/12–C-201/12 egyesített ügyek, 2013. november 7-i ítélet, ECLI:EU:C:2013:720, 45–49. pont (egy adott társadalmi csoport meghatározása) ; 53–61. pont (homoszexuális cselekmények kriminalizálása) ; 70–76. pont (a kérelmezőtől nem várható el, hogy titokban tartsa homoszexualitását vagy hogy szexuális irányultságának kifejezése során visszafogottságot tanúsítson)
A kvalifikációs irányelv 10. cikkének d) pontja	
A kvalifikációs irányelv 30. cikke	
Nemzeti jogszabályok	Nemzeti ítélezési gyakorlat

Üldöztetési okok: politikai meggyőződés

Jogi hivatkozások	
A GE 1A. cikkének (2) bekezdése	
A kvalifikációs irányelv 10. cikkének d) pontja	
Nemzeti jogszabályok	Nemzeti ítélkezési gyakorlat

Összefüggés (okból)

Jogi hivatkozások	
A GE 1A. cikkének (2) bekezdése	
A kvalifikációs irányelv 9. cikkének (3) bekezdése	
Nemzeti jogszabályok	Nemzeti ítélkezési gyakorlat

Kiegészítő védelem: súlyos sérelem tényleges veszélye

Jogi hivatkozások	Ítélezési gyakorlat
A kvalifikációs irányelv 2. cikkének f) pontja	<ul style="list-style-type: none"> ✓ EUB, <i>Meki Elgafaji és Noor Elgafaji kontra Staatssecretaris van Justitie</i>, C-465/07 ügy, 2009. február 17-i ítélet, ECLI: EU:C:2009:94, 40. pont (múltbéli súlyos sérelem) ✓ EJEB, <i>F.G. Kontra Svédország</i>, 43611/11. sz. kérelem, 2016. március 23-i ítélet, 115. pont (a tényleges veszély értékelése) ✓ EJEB, <i>Auad kontra Bulgária</i>, 46390/10. sz. kérelem, 2011. október 11-i ítélet, 99. pont c) alpont. (a tényleges veszély felmérése) ✓ EJEB, <i>Saadi kontra Olaszország</i>, 37201/06. sz. kérelem, 2008. február 28-i ítélet, 130. pont (a tényleges veszély felmérése); 140. pont (bizonyítási küszöb) ✓ EJEB, <i>Vilvarajah és társai kontra Egyesült Királyság</i>, 45/1990/236/302-306, 1991. szeptember 26-i ítélet, 111. pont (bizonyítási küszöb)
Nemzeti jogszabályok	Nemzeti ítélkezési gyakorlat

Kiegészítő védelem: halálbüntetés kiszabása vagy végrehajtása

Jogi hivatkozások	Ítélezési gyakorlat
<p>A kvalifikációs irányelv 15. cikkének a) pontja</p> <p>Az EJEE 2. cikke</p> <p>A halálbüntetés eltörléséről szóló 6. kiegészítő jegyzőkönyv az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményhez</p> <p>A halálbüntetés feltétel nélküli eltörléséről szóló 13. kiegészítő jegyzőkönyv az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményhez</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ EJEB, <i>Al-Saadoon és Mufdhi kontra Egyesült Királyság</i>, 61498/08. sz. kérelem, 2010. március 2-i ítélet, 115. pont (halálbüntetés – halálsor) ✓ EJEB, <i>Ilascu és társai kontra Moldova és Oroszország</i>, 48787/99. sz. kérelem, 2004. július 8-i ítélet, 429–433. pont (halálbüntetés – halálsor) ✓ EJEB, <i>Soering kontra Egyesült Királyság</i>, 1/1989/161/217, 1989. július 7., 111. pont (halálsor)
Nemzeti jogszabályok	Nemzeti ítélezési gyakorlat

Kiegészítő védelem: kínzás, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés

Jogi hivatkozások	Ítélezési gyakorlat
<p>A kvalifikációs irányelv 15. cikkének b) pontja</p> <p>Az EJEE 3. cikke</p> <p>Egyezmény a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok ellen, 1465 U.N.T.S. 85, 1984. december 10.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ EJEB, <i>Mohamed M'Bodj kontra État belge</i>, C-542/13 ügy, 2014. december 18-i ítélet, nagytanács, 40–41. és 50. pont (megfelelő egészségügy hiánya) ✓ EUB, <i>Meki Elgafaji és Noor Elgafaji kontra Staatssecretaris van Justitie</i>, C-465/07 ügy, 2009. február 17-i ítélet, ECLI: EU:C:2009:94, 28. pont (az EJEB ítélezési gyakorlatának jelentősége a kvalifikációs irányelv 15. cikke b) pontjának értelmezése szempontjából) ✓ EJEB, <i>Paposhvili kontra Belgium</i>, 41738/10. sz. kérelem, 2016. december 13-i ítélet, 181–193. pont (megfelelő egészségügy hiánya) ✓ EJEB, <i>Trabelsi kontra Belgium</i>, 140/10. kérelem, 2014. szeptember 4., 113–115. pont (életfogytiglani börtönbüntetés) ✓ EJEB, <i>M.S.S. kontra Belgium és Görögország</i>, 30696/09. sz. kérelem, 2011. január 21-i ítélet, nagytanács, 220. pont (az „embertelen” és „megalázó” meghatározása) ✓ EJEB, <i>Gäfgen kontra Németország</i>, 22978/05. sz. kérelem, 2010. június 1-jei ítélet, nagytanács, 108. pont (súlyosság mértéke a kínzásnak minősülés szempontjából) ✓ EJEB, <i>Kalashnikov kontra Oroszország</i>, 47095/99. sz. kérelem, 2002. július 15-i ítélet, 95. pont (megalázó bánásmód) ✓ EJEB, <i>Selmouni kontra Franciaország</i>, 25803/94. sz. kérelem, 1999. július 28-i ítélet, nagytanács, 99–101. pont (a kínzás meghatározása) ✓ EJEB, <i>Tyrer kontra Egyesült Királyság</i>, 5856/72. sz. kérelem, 1978. március 15-i ítélet, 30. pont (megalázó bánásmód) ✓ EJEB, <i>Írország kontra Egyesült Királyság</i>, 5310/71. sz. kérelem, 1978. január 18-i ítélet, 167. pont (a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés közötti különbségtétel)
Nemzeti jogszabályok	Nemzeti ítélezési gyakorlat

Kiegészítő védelem: nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében polgári személy életének vagy sértettségének súlyos és egyedi fenyegetettsége

Jogi hivatkozások	Ítélezési gyakorlat
A kvalifikációs irányelv 15. cikkének c) pontja	<ul style="list-style-type: none"> ✓ EUB, <i>Aboubacar Diakité kontra Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides</i>, C-285/12 ügy, 2014. január 30-i ítélet, 35. pont (fegyveres konfliktus) ✓ EUB, <i>Meki Elgafaji és Noor Elgafaji kontra Staatssecretaris van Justitie</i>, C-465/07 ügy, 2009. február 17-i ítélet, ECLI: EU:C:2009:94, 32–33. pont (súlyos és egyedi fenyegetettség); 34–35. pont (megkülönböztetés nélküli erőszak); 39. pont („csúszó skála” teszt) ✓ EJEB, <i>K.A.B. kontra Svédország</i>, 886/11. sz. kérelem, 2013. szeptember 5-i ítélet, 75–77. pont (megkülönböztetés nélküli erőszak) ✓ EJEB, <i>Sufi és Elmi kontra Egyesült Királyság</i>, 8319/07. és 11449/07. sz. kérelmek, 2011. november 28-i ítélet, 241. pont (megkülönböztetés nélküli erőszak)
Nemzeti jogszabályok	Nemzeti ítélezési gyakorlat

Sur place nemzetközi védelem szükségessége

Jogi hivatkozások	Ítélezési gyakorlat
A kvalifikációs irányelv 5. cikke	<ul style="list-style-type: none"> ✓ EJEB, <i>F.G. kontra Svédország</i>, 43611/11. sz. kérelem, 2016. március 23-i ítélet, 123–124. és 144–158. pont (a menedéket nyújtó országban végzett tevékenységek – kockázat felmérése) ✓ EJEB, <i>H.S. és társai kontra Ciprus</i>, 41753/10. sz. kérelem és másik 13 kérelem, 2015. július 21-i ítélet, 277. pont (hatóságok általi azonosítás) ✓ EJEB, <i>A.A. kontra Svájc</i>, 58802/12. sz. kérelem, 2014. január 7-i ítélet, 38–43. pont (a tevékenységek mértéke és a hatóságok általi azonosítás) ✓ EJEB, <i>S.F. kontra Svédország</i>, 52077/10. sz. kérelem, 2012. május 15-i ítélet, 68–71. pont (a politikai tevékenységek mértéke)
Nemzeti jogszabályok	Nemzeti ítélezési gyakorlat

Az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem forrásai

Jogi hivatkozások	Ítélezési gyakorlat
A kvalifikációs irányelv 6. cikke	<ul style="list-style-type: none"> ✓ EJEB, <i>Mohamed M'Bodj kontra État belge</i>, C-542/13 ügy, 2014. december 18-i ítélet, nagytanács, 35. pont (az üldöztetés forrása mint szükséges feltétel). ✓ EJEB, <i>Tatar kontra Svájc</i>, 65692/12. sz. kérelem, Európa Tanács: az Emberi Jogok Európai Bírósága, 2015. április 14., 41. pont (nem állami szereplők) ✓ EJEB, <i>Sufi és Elmi kontra Egyesült Királyság</i>, 8319/07. és 11449/07. sz. kérelem, 2011. november 28-i ítélet, 281–282. pont (az üldöztetés forrása mint szükséges feltétel)
Nemzeti jogszabályok	Nemzeti ítélezési gyakorlat

A védelem forrásai és a védelem minősége

Jogi hivatkozások	Ítélezési gyakorlat
<p>A GE 1A. cikkének (2) bekezdése</p> <p>A kvalifikációs irányelv 7. cikke</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ EUB, <i>Aydin Salahadin Abdulla és társai kontra Bundesrepublik Deutschland</i>, C-175/08, C-176/08, C-178/08 és C-179/08 egyesített ügyek, 2010. március 2-i ítélet, 67–76. pont (a védelem hatékonysága, tartóssága és hozzáférhetősége, a védelem forrásai) ✓ EJEB, <i>K.A.B. kontra Svédország</i>, 886/11. sz. kérelem, 2013. szeptember 5-i ítélet, 69. pont (a védelem forrásai) ✓ EJEB, <i>Salah Sheekh kontra Hollandia</i>, 1948/04. sz. kérelem, 2007. január 11-i ítélet, 147–148. pont (a védelem hozzáférhetősége) ✓ EJEB, <i>N. kontra Finnország</i>, 38885/02. sz. kérelem, 2005. július 26-i ítélet, 163–164. pont (a védelem forrásai) ✓ EJEB, <i>Osman kontra Egyesült Királyság</i>, 23452/94. sz. kérelem, 1998. október 28-i ítélet, 115–116. pont (a védelem hatékonysága)
Nemzeti jogszabályok	Nemzeti ítélezési gyakorlat

Belföldi védelem lehetősége

Jogi hivatkozások	Ítélezési gyakorlat
<p>A kvalifikációs irányelv 8. cikke</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ EJEB, <i>A.A.M. kontra Svédország</i>, 68519/10. sz. kérelem, 2014. április 3-i ítélet, 66–75. pont (biztonság a származási ország egy részében) ✓ EJEB, <i>K.A.B. kontra Svédország</i>, 886/11. sz. kérelem, 2013. szeptember 5-i ítélet, 80–85. pont (a származási ország egy részére való belépés lehetősége, a letelepedés észszerűsége) ✓ EJEB, <i>D.N.M. kontra Svédország</i>, 28379/11. sz. kérelem, 2013. június 27-i ítélet, 57–59. pont. (biztonság a származási ország egy részében, a letelepedés észszerűsége) ✓ EJEB, <i>S.A. kontra Svédország</i>, 66523/10. sz. kérelem, 2013. június 27-i ítélet, 56–58. pont (biztonság a származási ország egy részében) ✓ EJEB, <i>M.Y.H. és társai kontra Svédország</i>, 50859/10. sz. kérelem, 2013. június 27-i ítélet, 68–73. pont (a letelepedés észszerűsége) ✓ EJEB, <i>Sufi és Elmi kontra Egyesült Királyság</i>, 8319/07. és 11449/07. sz. kérelmek, 2011. november 28-i ítélet, 249., 265–296. pont (a származási ország egy részére való belépés lehetősége, a letelepedés észszerűsége) ✓ EJEB, <i>Salah Sheekh kontra Hollandia</i>, 1948/04. sz. kérelem, 2007. január 11-i ítélet, 140–148. pont (klán védelem, egyéni körülmények) ✓ EJEB, <i>M.K.N. kontra Svédország</i>, 72413/10. sz. kérelem, 2013. június 22-i ítélet, 35–44. pont (vallási hovatartozás, egyéni körülmények)
Nemzeti jogszabályok	Nemzeti ítélezési gyakorlat

Kapcsolatba szeretne lépni az EU-val?

Személyesen

Az Európai Unió területén több Europe Direct információs központ is működik. Keresse meg az Önhöz legközelebb eső központot: https://europa.eu/european-union/contact_hu

Telefonon vagy e-mailben

A Europe Direct központok feladata, hogy megválaszolják a polgárok Európai Unióval kapcsolatos kérdéseit. Vegye igénybe a szolgáltatást

- az ingyenesen hívható telefonszámon: 00 800 6 7 8 9 10 11 (bizonyos szolgáltatók számíthatnak fel díjat a hívásért),
- a rendes díjszabású telefonszámon: (+32 2) 29-99-696, vagy
- e-mailen: https://europa.eu/european-union/contact_hu

Információkat keres az EU-ról?

Online

Az EUROPA portál tájékoztatással szolgál az Európai Unióról az EU összes hivatalos nyelven: https://europa.eu/european-union/index_hu

Uniós kiadványok

A következő címen uniós kiadványok tölthetők le/rendelhetők meg díjmentesen/fizetés ellenében: <https://publications.europa.eu/hu/publications>. Ha bizonyos ingyenes kiadványokból több példányra van szüksége, rendeljen a Europe Direct központtól vagy hazájának helyi információs központjától (lásd: https://europa.eu/european-union/contact_hu).

Uniós jogszabályok és kapcsolódó dokumentumok

Az EUR-Lex portálról bármelyik hivatalos nyelven letölthetők az EU jogi tartalmi és az 1952-től megjelenő jogszabályai: <http://eur-lex.europa.eu>

Az EU által gondozott nyílt hozzáférésű adatok

A nyílt hozzáférésű adatok európai uniós portálja (<http://data.europa.eu/euodp/hu>) uniós adatkészletekhez biztosít hozzáférést. Az adatok kereskedelmi és nem kereskedelmi célból egyaránt díjmentesen letölthetők és felhasználhatók.

Az Európai Unió
Kiadóhivatala